

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۴ آبان ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلم چلی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چلی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چلی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، هادی پولادی، محمدابراهیم تونندهجانی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، امیر محمودیان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، الهام محمدی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، آرزیتا بیدقی، مریم خسروی دهنوی، یاسین ساعدی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
فاطمه بیات، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، فاطمه عبدالوند، عادلہ علیرضایی مقدم	روان‌شناسی
ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آپدین مصطفی‌زاده	عربی زبان قرآن
محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، حبیبه محبی، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، رامتین برزکار	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرزاد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	ملیکا ذاکری، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، محمد صمدی زاداسفندکوه	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدرام	علیرضا پدرام	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سمیرا معروف	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

$$A \rightarrow D = 3 \Rightarrow 3 \times 5 = 15 \text{ حالت}$$

$$A \rightarrow B \rightarrow D \Rightarrow 1 \times 5 \times 2 \times 4 = 40 \text{ حالت}$$

علت ۴ این است که از وسیله اول نمی‌تواند استفاده کند.

$$A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D \Rightarrow 1 \times 5 \times 2 \times 4 \times 4 \times 3 = 480 \text{ حالت}$$

$$\text{اصل جمع} \rightarrow 480 + 40 + 15 = 535$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۳)

۲- گزینه «۲»

(هاری پولاری)

در بین اعداد داده شده ۴ عدد زوج و ۴ عدد فرد داریم:

$$\text{اعداد زوج: } 2, 4, 6, 8$$

$$\text{اعداد فرد: } 3, 5, 7, 9$$

برای اینکه دو رقم متوالی فرد نباشند باید یک در میان، زوج و فرد قرار گیرند که این حالت نیز به دو صورت می‌تواند باشد:

$$2 \times 4! \times 4! = 1152$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۳)

۳- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

از بین ارقام داده شده ۴ رقم زوج و ۴ رقم فرد داریم. برای ساخت عدد ۵ رقمی از بین ۴ رقم زوج دو رقم انتخاب می‌کنیم (ترکیب) و سپس جایه‌جایی این دو رقم را در نظر می‌گیریم (جایگشت). از بین ۴ رقم فرد هم ۳ رقم انتخاب می‌کنیم (ترکیب) و سپس جایه‌جایی این سه رقم را در نظر می‌گیریم (جایگشت). همچنین به دو صورت می‌توان با ارقام حاصل عددی نوشت که ارقام زوج کنار هم و ارقام فرد کنار هم باشند.

$$\binom{4}{2} \times 2! \times \binom{4}{3} \times 3! \times 2 = 6 \times 2 \times 4 \times 6 \times 2 = 576$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۴- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

$$15(n+1)! = 15 \times 14! + 14! = 15 \times 14! + 14! = 16! = 16 \times 15!$$

$$\Rightarrow n+1 = 16 \Rightarrow n = 15$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

۵- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

$$\frac{4}{w, s, 0} \times \frac{4}{1, s, w, r} \times \frac{3}{0} \times \frac{1}{0} \times \frac{2}{0} \times \frac{1}{0} \times \frac{3}{0}$$

حرف ۰ در وسط قرار گرفته و یک حالت می‌باشد، سپس خانه اول را انتخاب و بعد خانه آخر را انتخاب می‌کنیم و بقیه خانه‌ها را انتخاب می‌کنیم.

$$4 \times 4 \times 3 \times 2 \times 3 = 288$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۶- گزینه «۱»

(مهمر بفریایی)

چون شامل حرف a است و فاقد حروف b و c است، پس از بین n-3 عضو دیگر مجموعه ۲۱ زیرمجموعه ۲ عضوی می‌توان انتخاب کرد. پس:

$$\binom{n-3}{2} = 21 \Rightarrow \frac{(n-3)!}{(n-5)! \times 2!} = 21$$

$$\Rightarrow \frac{(n-3)(n-4)(n-5)!}{(n-5)! \times 2} = 21$$

$$\Rightarrow (n-3)(n-4) = 42 = 7 \times 6$$

$$\xrightarrow{n \in \mathbb{N}} \begin{cases} n-3=7 \Rightarrow n=10 \\ n-4=6 \Rightarrow n=10 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{زیرمجموعه‌های ۲ عضوی} = \binom{10}{2} = \frac{10!}{8! \times 2!} = \frac{10 \times 9}{2} = 45$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۷- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

اگر قرار باشد حداقل ۲ دانش‌آموز کلاس دهمی انتخاب شود، یعنی باید ۲ دانش‌آموز دهمی یا ۳ دانش‌آموز دهمی انتخاب شود.

$$\binom{10}{2} \binom{8}{1} + \binom{10}{3} \binom{8}{0} = \frac{10!}{2! \times 8!} \times \frac{8!}{7! \times 1!} + \frac{10!}{7! \times 3!} \times \frac{8!}{8! \times 0!}$$

$$= \frac{10 \times 9}{2} \times 8 + \frac{10 \times 9 \times 8}{3 \times 2} = 360 + 120 = 480$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۸- گزینه «۱»

(رشا قانباتانی)

برای صندلی راننده ۲ انتخاب وجود دارد، سپس راننده بعدی یکی از ۴ صندلی را انتخاب می‌کند و برای ۳ صندلی بعدی به ترتیب ۵، ۴ و ۳ حق انتخاب وجود دارد.

$$2 \times \binom{4}{1} \times 5 \times 4 \times 3 = 2 \times 4 \times 60 = 480$$

راه دوم:

$$\binom{2}{2} \times \binom{5}{3} \times 2 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 480$$

دو راننده و ۳ نفر از ۵ نفر دیگر انتخاب می‌کنیم، سپس یک راننده در جایگاه راننده قرار می‌گیرد، سپس صندلی‌های بعدی جایگشت داده می‌شود.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۹- گزینه «۲»

(مهمر نظامی)

آزمایش پرتاب (n+3) سکه دارای 2^{n+3} برآمد است. پس:

$$2^{n+3} = 256 \Rightarrow 2^{n+3} = 2^8 \Rightarrow n+3 = 8 \Rightarrow n = 5$$

با توجه به اینکه n=5 می‌باشد، در آزمایش بعدی ۳ تاس و ۵ سکه پرتاب شده است. پس:

$$n(S) = 6^3 \times 2^5 = 216 \times 32 = 6912$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۰- گزینه «۳»

(امیر محمودیان)

در حالات زیر از پرتاب ۲ تاس، حاصل ضرب اعداد رو شده مضرب ۱۲ است.

$$\{(2,6), (3,4), (4,3), (4,6), (6,2), (6,4), (6,6)\}$$

بنابراین اگر یکی از این ۷ حالت رخ دهد تاس مشکی می‌اندازیم:

$$7 \times 6 = 42$$

از آنجا که کل حالات پرتاب تاس قرمز و آبی $6 \times 6 = 36$ حالت است، در

۲۹ حالت دیگر ۲ سکه پرتاب می‌کنیم که $2 \times 2 = 4$ حالت دارد.

بنابراین:

$$n(S) = 42 + 29 \times 4 = 42 + 116 = 158$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

در ابتدا باید مخرج مشترک‌گیری کرد.

$$\frac{3x^2 + 2}{(x-2)(2x+3)} - \frac{2x^2 - x - 6}{(x-2)(2x+3)} = \frac{2(2x+3)}{(x-2)(2x+3)}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 3x + 2}{(x-2)(2x+3)} = 0 \Rightarrow \frac{(x-2)(x-1)}{(x-2)(2x+3)} = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x-2=0 \Rightarrow x=2 & \text{قق} \\ x-1=0 \Rightarrow x=1 & \text{قق} \end{cases}$$

از آنجا که $x=2$ در مخرج نیز حضور دارد تنها جواب مورد قبول این معادله $x=1$ می‌باشد.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۲- گزینه «۲»

(علی قهرمان‌زاده)

به جای x ، عدد -2 را قرار می‌دهیم:

$$\frac{x=-2}{-m} \rightarrow \frac{(-2)^2 + 3m}{-m} - \frac{(-2)}{-2} = \frac{-2(-2+1)}{-3m}$$

$$\Rightarrow \frac{4+3m}{-m} - 1 = \frac{2}{-3m}$$

$$\frac{x-3m}{12+9m+3m} = 2$$

$$\Rightarrow 12m = -10 \Rightarrow m = \frac{-10}{12} = \frac{-5}{6}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۵)

۱۳- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

مدت زمان لازم برای پر شدن استخر توسط شیر B را x ساعت در نظر می‌گیریم، همین زمان برای شیر A، $x-3$ ساعت می‌شود و می‌توانیم جدول زیر را رسم کنیم:

عامل	مدت زمان لازم برای پر کردن استخر	بخشی از استخر که در یک ساعت پر شده
شیر A	ساعت $(x-3)$	$\frac{1}{x-3}$
شیر B	ساعت x	$\frac{1}{x}$
هر دو شیر همزمان	۲ ساعت	$\frac{1}{2}$

با توجه به جدول داریم:

$$\frac{1}{x-3} + \frac{1}{x} = \frac{1}{2} \xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} 2x + 2(x-3) = x(x-3)$$

$$\Rightarrow 2x + 2x - 6 = x^2 - 3x \Rightarrow x^2 - 7x + 6 = 0$$

$$\Rightarrow (x-1)(x-6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-1=0 \Rightarrow x=1 \\ x-6=0 \Rightarrow x=6 \end{cases}$$

اگر $x=1$ در نظر گرفته شود مدت زمان لازم برای پر کردن استخر توسط شیر A، $x-3=-2$ خواهد بود که غیرقابل قبول است، بنابراین $x=6$ را قبول می‌کنیم. اگر هر دو شیر یک ساعت باز باشند نیمی از استخر پر شده است. شیر B کل استخر را در $x=6$ ساعت معادل ۳۶۰ دقیقه پر می‌کند و بخش باقیمانده را در ۱۸۰ دقیقه پر می‌کند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۴- گزینه «۲»

(مهمرب ابراهیم توزنده‌بانی)

$$\frac{1}{6} + \frac{1}{12} + \frac{1}{t} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{t} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{t} = \frac{1}{2} - \frac{3}{12} = \frac{1}{2} - \frac{1}{4} = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{t} = \frac{1}{4} \Rightarrow t = 4$$

تکته: اگر کاری توسط فرد A در مدت t_1 ، توسط فرد B در مدت t_2 و توسط فرد C در مدت t_3 انجام شود؛ اگر هر سه نفر با هم آن کار را

انجام دهند و در مدت t_4 انجام شود، t_4 از طریق $\frac{1}{t_1} + \frac{1}{t_2} + \frac{1}{t_3} = \frac{1}{t_4}$

به دست می‌آید.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۵- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

چون تعداد مشخص نیست پس n نفر داریم که اگر به طور مساوی تقسیم کنیم به هر کس $\frac{1}{n}$ می رسد پس از گذر زمان افرادی که اضافه شد (۳ نفرند) به هر نفر $\frac{1}{n+3}$ مقدار کیک خواهد رسید.

$$\frac{1}{n} - \frac{1}{n+3} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{3}{n^2+3n} = \frac{1}{6} \Rightarrow n^2+3n=18$$

$$\Rightarrow n^2+3n-18=0 \Rightarrow (n+6)(n-3) \Rightarrow \begin{cases} n=-6 \\ n=3 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه های ۳۳ تا ۳۸)

۱۶- گزینه «۳»

(مهمد پیریایی)

جرم اولیه نقره خالص را x فرض می کنیم. پس در ابتدا جرم مس خالص برابر $\frac{1}{7}x$ است. با اضافه کردن ۱۰۰ گرم نقره داریم:

$$\frac{x+100}{x+100+\frac{1}{7}x} = \frac{90}{100} \Rightarrow \frac{7x+700}{8x+700} = \frac{9}{10}$$

$$\Rightarrow 70x+7000=72x+6300$$

$$\Rightarrow 700=2x \Rightarrow x=350$$

پس در گلدان جدید $350+100=450$ یعنی ۴۵۰ گرم نقره وجود دارد.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه های ۳۵ و ۳۶)

۱۷- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۹)

$$\frac{2x-1}{x+2} - \frac{x-3}{x-2} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{2x^2-4x-x+2-x^2-2x+3x+6}{x^2-4} = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2-4x+8}{x^2-4} = \frac{2}{3} \Rightarrow 3x^2-12x+24=2x^2-8$$

$$\Rightarrow x^2-12x+32=0$$

$$(x-4)(x-8)=0 \Rightarrow x=4, 8 \Rightarrow \text{مجموع ریشه ها} = 4+8=12$$

توجه کنید که ریشه های به دست آمده، مخرج کسرها را صفر نمی کنند، پس هر دو قابل قبول اند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه های ۳۳ تا ۳۸)

۱۸- گزینه «۲»

(رضا قانایانی)

$$a^2 - a - 2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a=2 \Rightarrow 2a+1=5 \Rightarrow (5, k^2), (5, -8) \times \\ a=-1 \Rightarrow 2a+1=-1 \Rightarrow (-1, k^2), (-1, 5) \checkmark \end{cases}$$

$$a=-1, k^2=5$$

$$k^2 + 2a^2 = 5 + 2(-1)^2 = 5 + 2 = 7$$

تذکر: معادله $k^2 = -8$ جواب ندارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۳۰ تا ۳۹)

۱۹- گزینه «۲»

(امیر مضموریان)

طبق تعریف تابع باید ۲ خروجی $x^2 - 10$ با هم برابر باشد:

$$3x^2 + 10 = 17x \Rightarrow 3x^2 - 17x + 10 = 0$$

$$\Delta = (-17)^2 - 4(3)(10) = 289 - 120 = 169 \Rightarrow x = \frac{17 \pm \sqrt{169}}{6}$$

$$x = \frac{17 \pm 13}{6} \Rightarrow x = 5 \text{ یا } x = \frac{2}{3}$$

از طرفی خروجی های $3x$ نیز با هم مساوی است:

$$\frac{z+1}{2} = \frac{3z-1}{5} \Rightarrow 5z+5=6z-2 \Rightarrow z=7$$

اگر $x=5$ باشد، $x^2 - 10 = 15$ و $3x = 15$ است اما خروجی آن ها با هم

متفاوت می شود زیرا $17x = 85$ و $\frac{z+1}{2} = 4$ است. پس $x=5$ قابل

قبول نیست. اگر $x = \frac{2}{3}$ باشد $x^2 - 10$ و $3x$ با هم برابر نمی شود و

مشکلی ایجاد نمی شود. پس $x = \frac{2}{3}$ قابل قبول است.

$$z-5=7-5=2$$

$$3x = 3 \times \frac{2}{3} = 2$$

پس خروجی $z-5$ با خروجی $3x$ باید برابر باشد:

$$\frac{z+1}{2} = 4 \Rightarrow \frac{y}{2} - 2 = 4 \Rightarrow \frac{y}{2} = 6 \Rightarrow y = 12$$

خواسته سؤال:

$$xyz = \frac{2}{3} \times 7 \times 12 = 56$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۳۰ تا ۳۹)

۲۰- گزینه «۱»

(امیرضا ذاکر زاده)

برای آنکه f یک تابع باشد باید خروجی های f به ازای $x=3$ با هم برابر باشند:

$$m^2 = m+2 \Rightarrow m^2 - m - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (m-2)(m+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m=2 \\ m=-1 \end{cases}$$

تابع است $m=-1 \Rightarrow f = \{(3,1), (2,1), (-3,-1), (-2,-1), (3,1), (-1,4)\}$

تابع نیست $m=2 \Rightarrow f = \{(3,4), (2,1), (-3,2), (-2,2), (3,4), (2,4)\}$

$$\Rightarrow f(-3) + f(3) = -1 + 1 = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۳۰ تا ۳۹)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه «۲»

(مسن اصحابی)

درخشش فرهنگ و ادب فارسی با شکست سامانیان از ترکان آل افراسیاب به تیرگی گرایید و خراسان ابتدا به دست سبکتگین و بعد پسرش محمود غزنوی افتاد. بعد از آن بود که غزنویان برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر شدند زبان پارسی را رواج دهند و دست کم تا پایان سلطنت مسعود غزنوی دربارشان به وجود شاعران پارسی گو مزین بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۲- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آنها در دست است. باقی موارد مشخص شده درست هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۴۰)

۲۳- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

دلیل نادرستی عبارات:

الف) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر، جاذبه‌ای نداشت.

د) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۲۴- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

موارد «ج» و «ه» نادرست هستند:

ج) در کتاب درسی چیزی درباره روزنامه‌نگاری قائم‌مقام گفته نشده است. روزنامه «سروش» را دهخدا در استانبول منتشر می‌کرد.

ه) قائم‌مقام احیاکننده «نثر» فارسی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۲۰)

۲۵- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

سعدی و مسعود سعد بر او تأثیرگذار بودند. در کتاب درسی سخنی از حافظ نیامده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۲۶- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

دقت کنید که سجع در شعر همان «قافیه میانی» است. برای تشخیص، کافیت هر مصراع را به دو قسمت مساوی تقسیم کنید.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «روا - خطا» در مصراع اول (سجع متوازی)

گزینه «۲»: «نهان - شبان - آسمان» (نهان و شبان با هم سجع «متوازی» و نهان و شبان و آسمان با هم سجع «مطرف»)

گزینه «۳»: «آن - عیان» (سجع مطرف)

گزینه «۴»: در این گزینه سجع یا همان قافیه درونی مشاهده نمی‌شود.

نکته: دقت کنید که سجع می‌تواند هم در یک مصراع و هم در دو مصراع بیاید. (به مانند گزینه‌های «۱» و «۳»)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۲۷- گزینه «۱»

(الهام ممدری)

الف) پناه و جواب: سجع متوازن / ه) چشم و گوش: سجع متوازن
تشریح سایر جمله‌ها:

ب) تهی، بهی و نهی: سجع متوازی

ج) صواب و حساب: سجع متوازی

د) دمی و آدمی: سجع مطرف

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۲۸- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

سجع‌های به کار رفته در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نفیس و خسیس - نی و وی (متوازی) / ضایع و دریغ (متوازن)

گزینه «۲»: نهاده و گشاده (متوازی) / آید و نماید (مطرف)

گزینه «۳»: عمر و مال (متوازن) / حلم و علم (متوازی) / پروردن و خوردن (مطرف)

گزینه «۴»: بیازارد و بیارد (مطرف) / نگیرد و نپذیرد (مطرف) / کمال و جمال (متوازی)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۲۹- گزینه «۲»

(رضا رنبری)

واژه‌های «مضرت، مشورت» در دو جمله جداگانه نیامده‌اند، بنابراین، طرفین سجع نیستند.

نکته درسی:

شروط لازم برای تشکیل سجع: ۱- واژگان، حداقل در دو جمله باشند ۲- در پایان جملات بیابند (به مانند قافیه در شعر)

نکته ۱: گاهی در آخر دو جمله، کلماتی عیناً تکرار می‌شوند که اگر معنای یکسانی داشته باشند، نباید آن‌ها را سجع به شمار آورد! (جناس تام نیز می‌تواند سجع بسازد)

نکته ۲: گاهی ممکن است فعل جمله دوم، به قرینه جمله اول حذف شده باشد.

مثال: ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع / «باطل، ضایع» طرفین سجع / فعل جمله دوم (است) به قرینه لفظی حذف شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۰- گزینه «۳»

(الهام ممدری)

سجع در این گزینه وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خوش‌نام، بام، دام: سجع مطرف / بام و دام: متوازی

گزینه «۲»: ستاره، پاره، شبرخواره: سجع مطرف

گزینه «۴»: مه، نه، ده: سجع متوازی

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۱- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

مصراع‌هایی که در وزن «مستغعلن مستغعلن مستغعلن فع» سروده شده‌اند: «ما را میفکن ای پناه بی‌پناهان» و «ای شمع جمع و مونس دل‌های غم‌خوار»

۳۵- گزینه «۴» (مبتهی فرهادی)

وزن بیت گزینه «۴» از پایه‌های آوایی همسان دو لختی است: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینه «۳»: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن

(علوم و فنون ادبی (۱۳)، موسیقی شعر)

۳۶- گزینه «۴» (سیرعلیرضا امیری)

وزن مصراع «ای غافل از شمار چه پنداری» مفعول فاعلات مفاعیلن یا همان مستفعّلن مفاعل مفعولن است.

توضیح نکته درسی:

اوزانی که دسته‌بندی هجایی دوگانه‌ای دارند:

مفعول مفاعیلن فاعولن = مستفعّلن فاعلات فع لن (هر دو ناهمسان)

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن = مستفعّلن مفاعل مستفعّلن فعل (هر دو ناهمسان)

مفعول مفاعیل مفاعیل فعل = مستفعّلن فاعلات مستفعّلن فع (هر دو ناهمسان)

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن = مستفعّلن مفعولن مستفعّلن مفعولن (هر دو همسان)

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن = مستفعّلن فاعولن مستفعّلن فاعولن (هر دو همسان)

مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن = مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستف (اولی ناهمسان و دومی همسان)

مفعول مفاعیل مفاعیل فعل = مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن فع (اولی ناهمسان و دومی همسان)

(علوم و فنون ادبی (۱۳)، موسیقی شعر)

۳۷- گزینه «۳» (سیرعلیرضا امیری)

استعاره: مورد خطاب قرار گرفتن دل (استعاره مکنیه و تشخیص) / «سر» مجاز از کل وجود - «خط» مجاز از حکم و فرمان - «دم» مجاز از لحظه / حس آمیزی: طعم‌دار بودن درد / در این رباعی، ایهام مشاهده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن بیت: «مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن فع» یا «مفعول مفاعیل مفاعیل فعّل»

گزینه «۲»: همان‌طور که می‌دانید، ابیاتی که با مفعول (U --) آغاز می‌شوند را می‌توان به دو صورت، دسته‌بندی هجایی کرد. بنابراین با تقطیع این بیت و مشاهده الگوی هجایی «مفعول» (U --) در آغاز، می‌توان پی برد که این بیت قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد.

مصراع‌هایی که در وزن «مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن فع» (وزن رباعی) سروده شده‌اند:

«ای چشم تو مست خواب و سرمست شراب» و «کس باز نیاید دگر اندر نظرت»

مصراع‌هایی که در وزن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستف سروده شده‌اند: «صد جان نکند آن چه کند بوی وصال» و «در وصف نیاید که چه مطبوع و چه زیباست»

توضیح نکته درسی:

۵ وزن شبیه به هم در خاطراتان بماند: ۱- مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن ۲- مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن ۳- مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن فع ۴- مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستف

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۲- گزینه «۳» (رضا نوبری)

وزن گزینه سه: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن (همسان دولختی)

وزن سایر گزینه‌ها: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن (ناهمسان)

نکته درسی: لیست اوزان ناهمسان:

۱- مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن (آن ترک پری چهره که دوش از بر ما رفت)

۲- مفعول مفاعیل مفاعیل فعل (در سنبلش آویختم از روی نیاز)

۳- مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (زلقت هزار دل به یکی تار مو بیست)

۴- مفعول مفاعیلن مفاعیلن (بی روی تو می برد به زندانم)

۵- مفعول مفاعیلن فاعولن (ممکن نبود پری ندیدم)

۶- مفعول فاعلات مفاعیلن (من وقف کرده ام به تو مر دل را)

۷- مفتعلن فاعلات مفتعلن فع (فصل زمستان رسید و فصل خزان شد)

۸- مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن (فرشته را ز حلاوت دهان پر آب شود)

۹- فعلاتن مفاعیلن فعّلن (ملکا، جشن مهرگان آمد)

(علوم و فنون ادبی (۱۳)، موسیقی شعر)

۳۳- گزینه «۲» (الهام مومنی)

پایه‌های آوایی	خاموش با	ش لب م گ	شا خاج عن	چ وار
	می خن دزی	ر لب ت ب	زی ر ظ لا	ل گل
وزن	مستفعّلن	مفاعل	مستفعّلن	فعل
نشانه‌های هجایی	- U - -	U U - U	- U - -	- U

(علوم و فنون ادبی (۱۳)، موسیقی شعر)

۳۴- گزینه «۳» (امیر حسین اشتری)

وزن این بیت «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن» است که در زمره اوزان ناهمسان قرار دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن بیت، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن» است. (همسان دوری)

گزینه «۲»: وزن بیت، «فعلاتن مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن» است. (همسان دوری)

گزینه «۴»: وزن بیت، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است. (همسان تک پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۱۳)، موسیقی شعر)

جامعه‌شناسی (۳)

(آزیتا بیدرقی)

۴۱- گزینه ۲

- ۱) درست - درست
- ۲) درست - نادرست (هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست)
- ۳) درست - درست
- ۴) درست - درست

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۳ تا ۶ و ۸)

(آزیتا بیدرقی)

۴۲- گزینه ۲

الف) در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای موضوع بر روش علوم تأکید کردند و به تدریج به این برداشت دامن زدند که فقط علوم تجربی علم است. این رویکرد از نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌های متعدد مواجه شد.
ب) رویکرد جهان متجدد دنیوی است.
ج) دانش علمی صرفاً از راه حس و تجربه به دست می‌آید و دانش عمومی (فرهنگ) از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری.
د) علوم انسانی و اجتماعی بومی (ایرانی و اسلامی) باید به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگویند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

(آرش مرتضائی‌فر)

۴۳- گزینه ۲

تشریح موارد نادرست:

ج) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند بلکه خلق و بازسازی آن هستند.
د) دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۸)

(آرش مرتضائی‌فر)

۴۴- گزینه ۳

متن مورد نظر با گزینه «۳» ارتباطی ندارد. متن درباره این است که انسان در گذر زمان در دانش عمومی خود تأمل و اندیشه کرده است و به تدریج دانش علمی خود را تشکیل داده است. همان‌گونه که آبیاری کوزه‌ای به تدریج به شیوه آبیاری قطره‌ای تبدیل شده است. پس با بحث تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی ارتباطی ندارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۵ و ۶)

(کتاب آبی پیمان‌های)

۴۵- گزینه ۳

مطالعه «علمی» اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است. علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و همچنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۰)

(ریحانه امینی)

۴۶- گزینه ۳

تشریح موارد نادرست:

- علوم انسانی درباره کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کند.
- فلسفه نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی؛ بلکه خود دانشی مستقل است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

نکته: دقت کنید که در تقطیع، ممکن است نشانه‌های هجایی رکن «مستفعلن» (U - -) را که در ابتدا با «مفعول» مشابه است، اشتباه بگیرید. بنابراین توجه داشته باشید که وزن «مستفعلن مستفعلن مستفعلن» و «مستفعلن مستفعلن مستفعلن» را طراح می‌تواند به عنوان دام تستی به کار ببرد.
گزینه «۴»: مفهوم بیت: غم‌پرستی و ارزش و اهمیت غم عشق (عاشق با غم معشوق زنده است و نمی‌تواند از آن پرهیز کند. (غم مثبت))
(علوم و فنون ادبی (۳)، ترکیبی)

۳۸- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمان‌های)

در بیت‌های صورت سؤال شاهد ریشخند زدن به خواجه و هجو او به خاطر قضا بلندش هستیم و در بیت گزینه «۴» نیز شاعر به خواجه عاقل، ریشخند می‌زند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: پیام: مرگ همگان، چه تهیدست چه توانگر (مخاطب شاعر در این گزینه، «دل» است).
گزینه «۲»: مخاطب بیت، ریشخند نمی‌شود بلکه مورد ستایش واقع شده است.
گزینه «۳»: پیام: دعا در حق خواجه (شاعر در این بیت، مخاطب خاصی ندارد.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۵۸)

۳۹- گزینه ۱

(سعید بعفری)

در بیت صورت سؤال «دین» و «وطن» هر دو به معنای امروزیشان به کار رفته‌اند؛ همان‌طور که در گزینه «۱» به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «وطن» در این بیت به معنای زادگاه است و نه میهن. اشاره‌ای هم به «دین» نشده است.
گزینه «۳»: اشاره به «دین‌دوستی» دارد، ولی «وطن» به معنای «اسکان» است.
گزینه «۴»: «وطن» به معنای «میهن» است، ولی اشاره‌ای به «دین» ندارد.
(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۶)

۴۰- گزینه ۴

(امیرحسین اشتری)

بیت صورت سؤال بیان می‌دارد که زمین طالب خون است، پس خون‌گریه کنید و اشک‌های آتش‌بارتان را مانند آب چاه سقر (جهنم) بریزید. اما در گزینه «۴» شاعر می‌گوید که بار غم من را کم کنید (سرش را بکشایید).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شاعر به مخاطبانش می‌گوید که از چشمانتان، هنگام صبح، خون بریزید (یعنی بیشتر گریه کنید).
گزینه «۲»: شاعر می‌گوید مژه و چشم‌هایتان را باز کنید تا سیل اشک جریان پیدا کند.
گزینه «۳»: از طرب روزه بگیرید، یعنی شادی نکنید و اشک فروریزید.
(علوم و فنون ادبی (۱) و (۳)، مفهومی، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه «۲» (آزیتا بیدرقی)
 عیادت از بیمار: الف
 آزادی بیان: ج
 علاقه به نویسنده خاص: د
 ساختمان وزارت کشور: ب
 (جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

۵۲- گزینه «۱» (یاسین ساعری)
 به ترتیب، موارد ذکر شده به این صورت بر نمودار «خرد - کلان» قرار می‌گیرد:
 - دادگاه شورای حل اختلاف: میانه
 - سازمان برنامه و بودجه کشور: کلان
 - بانک: میانه
 - شکایت محلی ناشی از آلودگی صوتی: خرد
 (جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۲۷)

۵۳- گزینه «۳» (ریحانه امینی)
تشریح موارد:
 - هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که هم اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند؛ یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم، به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.
 - یکی از مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.
 - تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.
 (جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ و ۳۷)

۵۴- گزینه «۲» (مهم‌مهوری یعقوبی)
تشریح موارد نادرست:
 ب) جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند. مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد. در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آنها به وجود می‌آورد و سپس از آنها استفاده می‌کند.
 ت) عده‌ای از جامعه‌شناسان مانند آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.
 (جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۵۵- گزینه «۳» (کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول ری ماه)
 فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند. یک زبان، دستور و قواعد پیچیده‌ای دارد. مردمی که با آن سخن می‌گویند، باید قواعدش را بیاموزند و در چارچوب آن حرف بزنند. آن‌ها نمی‌توانند هرگونه که دلشان بخواهد صداها، حرف‌ها، کلمات و جملات را به کار ببرند. با این حال همین محدودیت‌ها، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد.
 (جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۴)

۴۷- گزینه «۳» (یاسین ساعری)
تشریح گزینه نادرست:
 علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.
 (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۴۸- گزینه «۴» (مهم‌مهوری یعقوبی)
 علوم طبیعی، جهان طبیعی و پدیده‌های آن را مطالعه می‌کنند. این علوم با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهند و به او در استفاده از طبیعت کمک می‌کنند. علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند. علوم طبیعی را به دلیل اینکه ابزار تسلط انسان بر طبیعت و ابزار رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی‌اند، علوم ابزاری می‌گویند.
نکات مهم درسی:

علوم اجتماعی، انسان‌ها را از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید، رها و آزاد می‌سازد.
 (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۴۹- گزینه «۲» (کتاب آبی پیمان‌های)
 فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی:
 - انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها
 - شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند.
 - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری و ...
 (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۵۰- گزینه «۳» (مهم‌مهوری یعقوبی)
 علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند. البته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.
 دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.
 در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.
 (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

بررسی عبارتهای سؤال:

عبارت اول: رعایت کردن حقوق دیگران در حیطه رشد اخلاقی بررسی می‌شود.

عبارت دوم: بررسی‌های روان‌شناسی تحولی یا روان‌شناسی رشد از زمان تشکیل نطفه آغاز می‌شود.

عبارت سوم: بررسی اثر متقابل جسم و روان در روان‌شناسی سلامت بررسی می‌شود.

عبارت چهارم: شرکت در فعالیت‌های نوع‌دوستانه نشان‌دهنده رشد اجتماعی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۶۲- گزینه «۱»

(مهمربیبی)

دوقلوهای همسان الزاماً همجنس هستند (رد گزینه «۴»). عوامل وراثتی، ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است (رد گزینه «۳»).

عوامل محیطی می‌توانند تا حدودی بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارند (رد گزینه «۲»). با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد (رد گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۶۳- گزینه «۳»

(فاطمه عبدالوندر)

ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد، اما امروزه اکثر روان‌شناسان رشد، به رشد مرحله‌ای اعتقاد دارند. بر همین اساس، ابعاد مختلف رشد در طول زندگی یا فراخوانی زندگی، به مراحل مختلف تقسیم می‌شود. عمر انسان بعد از تولد به سه دوره کودکی (طفولیت از تولد تا دو سالگی، کودکی اول از دوسالگی تا هفت سالگی و کودکی دوم هفت تا دوازده سالگی) نوجوانی و بزرگسالی (جوانی، میان‌سالی و پیری) تقسیم می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۶۴- گزینه «۱»

(فاطمه بیات)

با توجه به تصویر صفحه ۴۷ کتاب درسی که مربوط به رشد جسمانی - حرکتی کودک است، غلت زدن در بازه ۲ تا ۵ ماهگی، بلند شدن از وضعیت نشسته در بازه ۹ تا ۱۲ ماهگی، نشستن با کمک در بازه ۳ تا ۶ ماهگی و راه رفتن مستقل در بازه ۱۲ تا ۱۵ ماهگی اتفاق می‌افتد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۷)

۶۵- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

انتقال صفات ارثی از طریق ۲۳ کروموزوم از مادر و ۲۳ کروموزوم از پدر صورت می‌گیرد که مجموعاً ۴۶ کروموزوم است.

سایر گزینه‌ها صحیح‌اند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۵)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۶- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

ترتیب درست مراحل گسترش فرهنگ اسلامی: عصر نبوی - دوران خلافت - دوره استعمار - عصر بیداری اسلامی

- ۱- عصر نبوی - دوره استعمار - دوران خلافت - عصر بیداری اسلامی
- ۲- عصر بیداری اسلامی - دوران خلافت - عصر نبوی - عصر بیداری اسلامی
- ۳- عصر نبوی - دوران خلافت - دوره استعمار - عصر بیداری اسلامی
- ۴- دوره استعمار - دوران خلافت - عصر نبوی - عصر بیداری اسلامی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

۵۷- گزینه «۳»

(علی شکوری)

سکولاریسم آشکار: باورها و فلسفه‌هایی را شامل می‌شود که آشکارا، ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند.

سکولاریسم پنهان: شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۵۸- گزینه «۱»

(مهمربوری یعقوبی)

اگر در فرهنگ‌های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خویش را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند؛ مثلاً فرعون از خواسته‌های نفسانی خود تبعیت می‌کرد و از دیگران می‌خواست که از او پیروی کنند. او ناگزیر بود خود را در زمره خدایان معرفی کند تا بتواند موقعیت و رفتار ظالمانه خود را توجیه نماید و می‌گفت: من پروردگار برتر شما هستم.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۵۹- گزینه «۳»

(مریم فسروی هنوی)

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرون نوزدهم و بیستم	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
قرون هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
پایان قرن بیستم	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

۶۰- گزینه «۴»

(مریم فسروی هنوی)

از روشنگری به‌عنوان مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب یاد شده است.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی اگر با شناخت عقلی همراه باشد به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود. دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

روشنگری در معنای خاص به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود. روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیزم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آنها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه ۳»

(عمار تاپیش)

«فیل»: گفته شد (فعل ماضی مجهول) (رد گزینه ۲) «۲» / «ادخل الجنة»: به بهشت وارد شو / «قال»: گفت / «یا لیت قومی»: کاش قوم من / «یعلمون»: بدانند (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «عقر لی ربی»: پروردگار من برایم آرزید / «جعلنی»: مرا قرار داد / «مِنَ الْمُكْرَمِينَ»: از گرامی‌شده‌ها (رد گزینه «۲»)

تکته مهم درسی:

یادتان باشد که فعل مضارع پس از «لیت»، به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود. («لیت... یعلمون»: کاش... بدانند)

(ترجمه)

۷۲- گزینه ۴»

(معبده قاندرامینی - اصفهان)

«اجتمع»: جمع شدند (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «الباحثین الشباب»: پژوهشگران جوان (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «صیر»: گردانید / «حتی یأخذوا»: تا ببرند (رد گزینه «۲»)

تکته مهم درسی:

هرگاه پس از حرف «حتی» فعل مضارع باید، این فعل به صورت مضارع التزامی فارسی ترجمه می‌شود؛ مثال: «حتی یأخذوا: تا ببرند»

(ترجمه)

۷۳- گزینه ۳»

(ولی برهی - ابهر)

«لا تَرمع»: (فعل نهی مخاطب) میندار، گمان نکن (رد گزینه «۲») / «أن الغضب أفضل ما»: که خشم بهترین چیزی است که (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «اعفُ»: (فعل امر) ببخش، درگذر، عفو کن (رد گزینه «۲») / «عمل»: کاری است که، عملی است که (رد گزینه «۱») / «لا شیء أحسن منه»: هیچ چیزی بهتر از آن نیست (رد گزینه «۱»)

همچنین «عند القدرة» در گزینه‌های «۱ و ۴» در جای خود ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۷۴- گزینه ۱»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«علیکم»: شما باید، بر شما است، بر شما لازم است / «أن تتعایشوا تعایشاً سلیمتاً»: همزیستی مسالمت آمیز کنید / «مع بعضیکم»: با همدیگر / «و تحاولوا»: و تلاش کنید، و بکوشید (مشابه فعل مضارع قبلی، به صورت مضارع التزامی ترجمه شده است) / «حتی تکونوا»: تا باشید (رد گزینه «۲») / «أتقی الناس»: پرهیزگارتین مردم (رد گزینه «۳») / «لا تفقدوا»: از دست ندهید (مشابه فعل مضارع قبلی، به صورت مضارع التزامی ترجمه شده است) (رد گزینه «۲») / «الفرصة»: فرصت (رد گزینه «۴»)

(ترجمه)

۷۵- گزینه ۲»

(مبیر بیگدری)

«الأغنیاء»: ثروتمندان، توانگران / «لا یطعموا»: نباید غذا دهند (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «المساکین»: بیچارگان، تهیدستان / «مما لا یأکلون»: از آنچه نمی‌خورند (رد گزینه «۱») / «لا یحزنهم»: (فعل نهی غائب) نباید غمگینشان کند (رد سایر گزینه‌ها) / «قول الآخرین»: سخن دیگران (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۶۶- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

رشد هیجانی در کودکی، فرایندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان اوست؛ مثلاً زمانی که کودک موی خواهر خود را می‌کشد و خواهرش فریاد می‌زند ممکن است کودک این فریاد را به عنوان نشانه هیجان مثبت درک کند و حتی ممکن است دوباره این رفتار را تکرار کند تا این هیجان یا توجه را از طرف خواهرش دریافت کند.

تکته: ترجمه جزء هیجانات مرکب است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۹)

۶۷- گزینه ۳»

(عادلہ علی‌رشیدی مقرر)

نازنین رفتار مادرش را به عنوان یک هیجان مثبت درک کرده است و به همین دلیل برای دریافت مجدد این هیجان، رفتارش را تکرار می‌کند؛ در نتیجه کودک با دریافت واکنش دیگران به هیجانات خود جهت می‌دهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۹)

۶۸- گزینه ۲»

(فاطمه عبدالونر)

با توجه به متن کتاب درسی، در تبیین فرایند رشد درک اخلاقی می‌توان گفت که کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند (رد گزینه «۱»); به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند. برای اخلاق یک فرایند تدریجی و پیچیده طی می‌شود. رشد درک اخلاقی دربرگیرنده آن دسته از قوانین و مقررات اجتماعی و اصول شرعی و عرفی است که تعیین می‌کنند انسان‌ها در رابطه با دیگران چگونه باید رفتار کنند. به عبارت دیگر منظور از رشد درک اخلاقی در اینجا همان انجام عمل اخلاقی است، هر چند ممکن است دلیل انجام عمل اخلاقی متفاوت باشد (رد گزینه‌های «۳ و ۴»); مثلاً ممکن است یک کودک ۶ ساله کاری را اخلاقی بداند که دوستش را خوشحال می‌کند، در حالی که وقتی بزرگ می‌شود کار اخلاقی را به دلیل درستی آن انجام می‌دهد نه صرفاً برای خوشحال کردن دوستش.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۶۹- گزینه ۴»

(مهمد پیپی)

برخی مهارت‌ها با آموزش و تمرین مکرر کسب می‌شوند؛ مانند تسلط بر درس روان‌شناسی. این گزاره علاوه بر درست بودن با مفهوم بیت مرتبط است؛ چراکه هر دو به یک عامل بیرونی (آموزش و تمرین) اشاره می‌کنند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: شکل‌گیری برخی از خصوصیات به آموزش و محیط مناسب نیاز دارد نه همه آن‌ها. برای مثال راه رفتن نیاز به آموزش خاصی ندارد و کودک به صورت خودانگیزه راه رفتن را شروع می‌کند.

گزینه «۲»: این گزاره درست است ولی با بیت مطرح‌شده که به عوامل محیطی اشاره دارد ارتباطی ندارد.

گزینه «۳»: دوچرخه‌سواری نیاز به آموزش و تمرین دارد و صرف تغییرات رشدی کافی نیست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲)

۷۰- گزینه ۳»

(فاطمه بیات)

- در بازه تولد تا دو ماهگی کودک، بالا نگه داشتن چانه و سینه اتفاق می‌افتد که اولین مرحله از رشد جسمانی - حرکتی در کودک است.

- ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

- کودکان توانایی لی‌لی بازی کردن را در حدود ۱۰ سالگی کسب می‌کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۷۶- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أخوی: دو برادرم، برادرانم» در اصل (أخوین + ضمیر «ی») بوده که «أخوین» به عنوان یک اسم مثنی، به دلیل اضافه شدن به ضمیر «ی»، حرف «ن» از انتهای آن حذف شده و در ادامه، دو حرف «ی» در هم ادغام و به شکل «ئی» (تشدید دار) ظاهر شده‌اند که همین موضوع، نشانه‌ای است برای اینکه بدانیم در این ساختار، اسم مثنی داریم نه مفرد
گزینه «۳»: «قد یئس: ناامید شده‌اند». دقت کنید «یئس: ناامید شد» ماضی و «یئأس: ناامید می‌شود» مضارع است.

گزینه «۴»: «لا تقبلین: نمی‌پذیری» فعل مضارع از صیغه مفرد مؤنث مخاطب (أنت) است؛ در نتیجه «مفرد» ترجمه می‌شود نه «جمع».

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ترجمه «یلعلم» (آخر فعل مجزوم شده است) به صورت «باید بداند» صحیح است.

همچنین دقت کنید: فاز پ ← به دست آورد

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۱»

(عمار تابهش)

«آیا: هل، أ / باور می‌کنی»: تُصَدِّقُ (مفرد مذکر مخاطب)، تُصَدِّقِينَ (مفرد مؤنث مخاطب) (رد گزینه‌های «۳ و ۴») (دقت کنید «تصدق» و «تصدقین» به معنی «راست می‌گویی» هستند) / «که ماهیانی را دیده بودم»: آننی كنتُ قد رأیتُ أسماكاً / «می‌افتادند»: كَانَتْ تَتَسَاقَطُ (كانَ + مضارع ← ماضی استمراری) (رد گزینه «۲»)

(ترجمه)

۷۹- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیرووری)

بیت عربی در گزینه «۳» می‌گوید: «داروی تو در وجود توست و تو نمی‌بینی / و درد تو از توست و احساس نمی‌کنی»؛ مفهوم بیت این است که همه دردها و داروها در وجود خود انسان است، در حالی که بیت فارسی مقابل آن می‌گوید داروی درد انسان، در وجود یار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه بیت عربی: دانش را به‌دست آور و جایگزینی برایش طلب نکن / مردم مُرده‌اند و اهل دانش، زنده‌اند (اهمیت علم و دانش).

گزینه «۲»: ترجمه بیت عربی: ارزش هر آدمی به چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد / و انسان‌ها براساس کارها(یشان) نام‌هایی دارند (اهمیت نیکی کردن).

گزینه «۴»: ترجمه بیت عربی: آیا گمان می‌کنی که پیکر کوچکی هستی / درحالی که جهان بزرگ‌تر در درون تو به هم پیچیده شده است (وجود انسان، خود جهانی بزرگ است).

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

زندگی پر از خیر و شر و زیبا و زشت است، و مشکلات یکی از اجزای زندگی هستند، گاهی بر زندگی انسان مشکلاتی می‌گذرند که در نوع، سختی یا پیچیدگی‌شان متفاوت‌اند و چاره‌ای نیست از رهاشدن از آن‌ها برای این‌که زندگی به حالت طبیعی برگردد. حل مشکلات هدفی است که انسان برای رهایی از سختی‌ها برای آن تلاش می‌کند و بر هر فردی واجب است که چگونگی حل مشکلات را بیاموزد. در ابتدا باید مشکل را تشخیص داد و با آن آشنا شد، و اطلاعات در مورد آن جمع کرد، بعد از جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل آن و دیدن و شناختن دلایل آن انجام می‌شود، پس از آن راه‌حل‌های ممکن قرار داده می‌شود، و ترجیح داده می‌شود که (راه‌حل‌ها) غیر پیچیده و قابل انطباق باشند، و باید بدانیم که هرچقدر فکرهای بیشتری وجود داشته باشد، راه‌حل‌ها بهتر هستند. پس از قراردادن راه‌حل‌ها، راه‌حل بهتر را برای اجرا انتخاب می‌کنیم، در این مرحله باید راه‌حل‌ها را با بررسی نتایج و مضرات وابسته بدان‌ها ارزیابی نمود. (در این مرحله ... ارزیابی راه‌حل‌ها با ... واجب است)

۸۰- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

ما به فکرهای زیادی احتیاج داریم ... تا بتوانیم بهترین راه‌حل‌ها را برای مشکلاتمان قرار دهیم! (درست).

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: تا راه‌حل‌های بیشتری در سختی‌ها ارائه کنیم!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: زیرا ما چگونگی حل مشکلات را از دیگران می‌آموزیم!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: زیرا افکار جدید مشکلات پیچیده زندگی را آسان می‌کنند!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه «۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

انسان عاقل راه‌حلی برای مشکل انتخاب می‌کند پس از تجربه راه‌حل‌های دیگر! (نادرست).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: ما باید قبل از هر کار دیگری، مشکل خود را بشناسیم!

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: راه‌حل‌های ساده از بهترین راه‌حل‌ها برای حل مشکلات زندگی هستند!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: هیچ زندگی‌ای خالی از مشکلات نیست پس چاره‌ای نیست از رویارویی با آن‌ها با قدرت و شجاعت! (درک مطلب)

۸۲- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، مراحل حل مشکل را به ترتیب خواسته است.

گزینه «۳»: تشخیص مشکل، تحلیل دلایل آن، ارائه راه‌حل‌های مختلف، انتخاب راه‌حل برتر

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه: جمع آوری اطلاعات در مورد مشکل، اجرای راه حل برتر، بررسی نتایج آن!

گزینه «۲»: ترجمه: تحلیل مشکل، تشخیص آن، قراردادن راه حل‌های مختلف، اجرای راه حل برتر!

گزینه «۳»: ترجمه: شناخت مشکل، جمع آوری اطلاعات، بررسی نتایج راه حل‌ها، انتخاب راه حل برتر!
(درک مطلب)

۸۳- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)
در گزینه «۳»، «ماضیه: خَلَصَ، علی وزن فَعَلَ» نادرست است، با توجه به اینکه مصدر داده شده، از باب تَفَعَّلَ است، شکل ماضی آن به صورت «تَخَلَّصَ، علی وزن: تَفَعَّلَ» صحیح است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه «۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)
«مأخوذ من فعل مزید ثلاثی ...» نادرست است. دقت کنید «مَعْرِفَةٌ» بر وزن هیچ یک از باب‌های ثلاثی مزید نیست، بنابراین مصدر ثلاثی مجرد محسوب می‌شود.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۵- گزینه «۲»

(آیرین مصطفی زاده)
«احترام» مصدر از باب «افتعال» است، پس حرف «ت» باید علامت کسره داشته باشد. (احترام)

(ضبط حرکات)

۸۶- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «حَيَّرْتُ» فعل مزید از باب تفعیل / «وَجَدُوا» فعل مجرد
گزینه «۲»: «تَصَبَّحَ» فعل مزید از باب إفعال / «يَأْخُذُ» فعل مجرد
گزینه «۳»: «تَمَطَّرَ» فعل مزید از باب إفعال / «يُسَمِّي» فعل مزید از باب تفعیل

گزینه «۴»: «تَتَسَاقَطُ» فعل مزید از باب تفاعل / «يَسْحَبُ، يَأْخُذُ و يَفْقَدُ» فعل مجرد

(قواعد فعل)

۸۷- گزینه «۴»

(ولی بربری - ابهر)
در گزینه «۴»، «يُنْدَمُ» فعل مزید و مضارع مجهول از باب تفعیل است و مصدرش نیز «تَنْدِمُ» می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يُحَافِظُ» فعل مزید از باب «مُفَاعَلَةٌ» است، اما «مُحَافِظُ» اسم فاعل است و مصدر آن نیست. (مصدرش «مُحَافِظَةٌ» بر وزن «مُفَاعَلَةٌ» می‌باشد.)

گزینه «۲»: دقت کنید «تَفَكَّرَ» مصدر فعل «تَفَكَّرُوا» نیست، بلکه «تَفَكِيرٌ» مصدر این فعل می‌باشد.

گزینه «۳»: فعل ثلاثی مزیدی که مصدرش نیز در عبارت آمده باشد، وجود ندارد. دقت کنید «مطر و تَمَطَّرَ» فعل و مصدر نیستند، بلکه مصدر «تَمَطَّرَ» در باب إفعال، «إمطار» (بر وزن «إفعال») است.

(قواعد فعل)

۸۸- گزینه «۱»

(مصطفی قدیمی فرد)
در گزینه «۱»، فعل «يَسْتَمِعُ» بر وزن «يَفْتَعِلُ» مزید ثلاثی از باب افتعال است، اما افعال مزید در سایر گزینه‌ها همگی از باب استفعال هستند.

(قواعد فعل)

۸۹- گزینه «۲»

نکات مهم درسی:

(ممبر رضا قائن‌امینی - اصفهان)
اسم حروف مشبّهة بالفعل، از نظر اعراب همواره منصوب و خبر حروف مشبّهة بالفعل، همواره مرفوع است.

علامت رفع در اسامی جمع مذکر سالم «واو» و علامت نصب در اسامی جمع مذکر سالم «یاء» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَغْصَانُ» نادرست است و باید به جای آن «أَغْصَانٌ» بیاید؛ زیرا جمع مکسر است و نقش اسم حروف مشبّهة بالفعل را دارد و از نظر اعراب، منصوب به فتحه است.

گزینه «۳»: «مُجَدِّينَ» نادرست است و باید به جای آن «مُجَدِّونَ» بیاید؛ زیرا جمع مذکر سالم است و نقش خبر حروف مشبّهة بالفعل را دارد و از نظر اعراب، مرفوع به «واو» است.

گزینه «۴»: «لِسَانٌ» نادرست است و باید به جای آن «لِسَانٌ» بیاید؛ زیرا مفرد مذکر است و نقش اسم حروف مشبّهة بالفعل را دارد و از نظر اعراب، منصوب به فتحه است.

(انواع هملات)

۹۰- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)
صورت سؤال، عبارتی را می‌خواهد که در آن همزه «ان» مفتوح باشد (به عبارت دیگر، صورت سؤال «آن» را می‌خواهد). در گزینه «۲»، «آن» وجود دارد؛ ترجمه عبارت: من این صدا را نمی‌شناسم، اما گمان می‌کنم که قبلاً آن را شنیده‌ام.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه «إنّ» وجود دارد که در ابتدای عبارت آمده است. گزینه «۳»: در این گزینه نیز «إنّ» وجود دارد که در ابتدای یک جمله جدید آمده است.

گزینه «۴»: در این عبارت «إنّ» وجود دارد نه «أنّ». یادتان باشد که گاهی بعد از فعل امر و نهی، در جمله «إنّ» می‌آید و معنای «زیرا» دارد (در واقع شروع یک جمله جدید است)؛ ترجمه عبارت: علم را طلب کنید، زیرا علم نوری است که دل‌ها را روشن می‌کند و آن‌ها را از تاریکی‌ها بیرون می‌آورد!

(انواع هملات)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۲»

(علیرضا پدرازی)

پس از تسلط افغان‌ها بر اصفهان، یکی از پسران شاه سلطان حسین صفوی به نام تهماسب، برای گردآوری نیرو و بازگرداندن حکومت صفویان، از پایتخت گریخت. برخی از سرداران و سران ایل‌ها مانند نادر افشار و فتحعلی خان قاجار به او پیوستند و در نخستین گام، خراسان را تصرف کردند. سپس نادر افشار، ابتکار عمل را به دست گرفت و فرماندهی سپاه تهماسب را عهده‌دار شد. او طی چندین جنگ افغان‌ها را شکست داد. نادر سپس مهیای نبرد با روسیه و عثمانی شد. سپاه تحت فرمان او در چندین جنگ بر ارتش قدرتمند عثمانی پیروز شد و سرزمین‌های اشغال شده ایران را آزاد کرد.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۹۲- گزینه «۲»

(علیرضا پدرازی)

تشریح موارد نادرست:

ب) لطفعلی خان، آخرین فرمانروای زند، با وجود شجاعت، لیاقت و محبوبیت نسبی در بین مردم نتوانست سلسله زند را حفظ کند.
ج) لطفعلی خان زند، پس از کشمکش‌های فراوان بر سر قدرت، قدرت را به دست گرفت و امکان اصلاح اوضاع را نیافت.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

۹۳- گزینه «۲»

(محمدرضا ابوالحسنی)

بررسی عبارات:

الف) درست است.
ب) نادرست است. (مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با کشورهای خارجی در دوره افشاریه و زند کاهش چشمگیری یافت.)
ج) نادرست است. (محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در کتاب صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند.)
د) نادرست است. (در دوره معاصر و به ویژه عصر قاجار، مورخان ایرانی با دو رویکرد سنتی و جدید کتاب‌های متعددی در موضوع تاریخ نوشته‌اند.)

(تاریخ (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۵، ۸، ۱۶ و ۲۱)

۹۴- گزینه «۴»

(محبوبه مصبی)

تداوم جنگ‌های داخلی و خارجی در زمان نادرشاه شرایط زیر را در کشور حاکم کرد:
- کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی به دلیل نیاز تشکیلات نظامی به نیروی رزمنده

- دریافت مالیات‌های سنگین از مردم برای تأمین هزینه‌های نظامی
- ناامنی حاصل از اشغال بخش‌هایی از نواحی غربی و شمالی ایران

تشریح عبارتهای نادرست:

ب) عبارت بر عکس بیان شده است. (کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی، به دلیل نیاز تشکیلات نظامی به نیروی رزمنده)
د) مربوط به دوران کریم خان زند است و نه نادرشاه افشار.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۲)

۹۵- گزینه «۳»

(محمدرضا ابوالحسنی)

- مکتب نقاشی شیراز در دوره مغولان شکل گرفته بود و در زمان زندیه به اوج رسید.

- در دوره کریم خان هیئت‌هایی از فرانسه و انگلستان برای گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند، اما با وی به توافق نرسیدند.

- نویسنده کتاب تاریخ بیداری ایرانیان، ناظم‌الاسلام کرمانی است.

(تاریخ (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۶، ۲۱، ۲۲ و ۲۴)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه «۳»

(علیرضا پدرازی)

بررسی موارد:

الف) باستان‌شناسان درباره تقدم کشاورزی بر اهلی کردن حیوانات و یا برعکس، نظریات متفاوت دارند.

ب) از آنجاکه زنان مسئولیت گردآوری دانه‌های گیاهان را بر عهده داشتند، به احتمال زیاد، کشت دانه توسط آنان شروع شده است.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۳)

۹۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرازی)

سومری‌ها معتقد به تنبیه و مجازات از سوی خدایان به وسیله بلایای طبیعی بودند اما مصری‌ها خدایان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر می‌دیدند؛ هر دو معتقد به پرستش خدایان متعدد بودند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۶ و ۳۹)

۹۸- گزینه «۳»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

در حدود ۲۴۰۰ ق.م، قوم آگد که در مرکز بین‌النهرین می‌زیست، به فرماندهی سارگن بر کشور- شهرهای سومری مسلط شد. سارگن سپس سرتاسر بین‌النهرین را به فرمان خود درآورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت. این امپراتوری، مردم و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی بودند، یکپارچه و متحد کرد و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۷)

۹۹- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام «چندرا گوپتا» بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله «موریا» را بنیان گذاشت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۵)

۱۰۰- گزینه «۱»

(علیرضا پیرا)

تشریح موارد نادرست:

(ب) در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

(د) چنین عبارتی از متن کتاب درسی، قابل برداشت نیست.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۳)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه «۳»

(محمدرضا ابوالسنی)

دقت کنید دوره حکومت امام علی (ع) (۳۵-۴۰ ق) بعد از دوره حکومت عثمان یا خلیفه سوم (۲۳-۳۵ ق) است.

طلحه و زبیر در دوره حکومت امام علی بیعت خود را با ایشان شکستند که این واقعه، بعد از این است که عثمان، حکم بن ابی العاص را از تبعید بازگرداند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پیمان عقبه اول قبل از پیمان عقبه دوم اتفاق افتاد.

گزینه «۲»: فتح بیت‌المقدس در دوره عمر (خلیفه دوم) بعد از تعیین جانشین برای ابوبکر (خلیفه اول) اتفاق افتاد.

گزینه «۴»: حکومت عمر بن عبدالعزیز (خلیفه هشتم اموی) بعد از اجباری شدن اهانت و دشنام‌گویی به امام علی (ع) در دوره معاویه (خلیفه اول اموی) اتفاق افتاد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، ترکیبی)

۱۰۲- گزینه «۳»

(محمدرضا ابوالسنی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مربوط به عثمان، خلیفه سوم راشدین

گزینه «۲»: مربوط به عمر، خلیفه دوم راشدین

گزینه «۳»: مربوط به معاویه، خلیفه اول امویان

گزینه «۴»: مربوط به ابوبکر، خلیفه اول راشدین

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷ و ۵۹)

۱۰۳- گزینه «۲»

(مهینه ممبئی)

(۱) مورد مشترک بین «مکه» و «یثرب»، پرستش بت‌ها قبل از آمدن پیامبر است.

(۲) برای بررسی موارد غیرمشترک، ویژگی‌های خاص مکه و یثرب در زیر آمده است:

مکه:

- از نظر سیاسی، مرجع سیاسی قدرتمندی نداشت.

- از نظر اقتصادی، رونق نداشت و با شام و نواحی اطراف تجارت داشتند.

- از نظر دین و اعتقادات، بت پرست بودند و ادیان دیگر نیز در مکه حضور داشتند.

یثرب (مدینه):

- از نظر سیاسی، نبود مرجع سیاسی قدرتمند و اختلاف میان دو قبیله اوس و خزرج مشهود بود.

- از نظر اقتصادی، کشاورز بودند اما درآمد و رفاه اقتصادی بالایی نداشتند.

- از نظر دینی، اغلب بت پرست بودند اما درباره بهشت و جهنم و ظهور پیامبری جدید شنیده بودند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، ترکیبی)

۱۰۴- گزینه «۱»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

مورخان و سیره‌نویسان به رقابت و درگیری‌های پیاپی اوس و خزرج در یثرب اشاره کرده‌اند. همچنین سیره‌نویسان، اسامی اشخاصی را که در نتیجه فرمان رسول خدا (ص) با یکدیگر برادر شدند، ثبت کرده‌اند؛ از جمله نوشته‌اند که پیامبر (ص)، علی (ع) را به عنوان برادر خویش برگزید. (موارد الف و ج)

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۳۱ و ۳۵)

۱۰۵- گزینه «۳»

(جوادی میربلوکی)

تغییر قبله مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه، یکی از اقداماتی بود که به فرمان الهی و در پی بهانه‌جویی یهودیان صورت گرفت.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۸)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه «۴»

(هیبه مهبی)
در سلسله مراتب سکونتگاه‌ها، سکونتگاه (۱)، روستا است که در آن، درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش کشاورزی و دامپروری (فعالیت نوع اول) فعالیت می‌کنند.
در نمودار سلسله مراتب سکونتگاه‌ها، سکونتگاه (۲)، پایتخت است، که در آن فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتری متمرکز شده‌اند، دسترسی به خدمات و تسهیلات در آن بیشتر و نوگرایی و تغییرات اجتماعی آن بیشتر و سریع‌تر است.

(بغرافیا (۳)، بغرافای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۰۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا) هر چند میان سطح شهرنشینی در آسیا و آفریقا با نواحی توسعه یافته صنعتی آمریکای شمالی و اروپا و استرالیا اختلاف قابل توجهی وجود دارد، باید توجه کرد که سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است و همچنان ادامه دارد. در کشورهای این نواحی، بخش عمده ای از رشد شهرنشینی به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات بوده است.

(بغرافیا (۳)، بغرافای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۱)

۱۰۸- گزینه «۴»

(آنگور سراسری ۹۹) با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها، به تدریج منطقه مادرشهری به وجود می‌آید. در پیرامون برخی از مادرشهرها، شهرها و شهرک‌های اقماری پدید آمده‌اند. گسترش حمل‌ونقل یکی از دلایل گسترش حومه‌ها است.

از کنار هم قرار گرفتن چندین حومه، شهرک‌های اقماری و دو یا چند مادرشهر، مگالاپلیس (منطقه ابرشهری) به وجود می‌آید.

(بغرافیا (۳)، بغرافای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۰۹- گزینه «۲»

تشریح موارد نادرست:

(الف) وابستگی میان شهر و روستا روندی دوسویه (وابستگی متقابل) است. (ج) تأمین نیروی کار ساده، از مثال‌های مورد (۱) (خدمات روستا به شهر) به شمار می‌رود.

(بغرافیا (۳)، بغرافای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۸)

۱۱۰- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا) در سالیان اخیر، روند شهرنشینی در کشور ما روند افزایشی داشته است، بنابراین، نمودارهای (۱) و (۲) به ترتیب نمایش دهنده جمعیت شهری و جمعیت روستایی هستند.

همچنین اتکای کشور به درآمد نفتی و انجام اصلاحات ارضی روستایی هر دو، باعث افزایش شهرنشینی و کاهش روستانشینی (مقادیر نمودار (۲)) شده‌اند.

(بغرافیا (۳)، بغرافای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه «۱»

(هیبه مهبی)
در کنار رودهای حوضه زاگرس شهرهای متعددی گسترش یافته است که باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها بر اثر دست‌کاری‌های انسانی (مثل دیواره بندی، مجراسازی، پل‌سازی، پوشاندن روی رودها و ورود فاضلاب‌های شهری) شده است. افزایش رسوبات هم‌چنین باعث گسترش سیلاب دشت‌ها و تغییر مجاری رودها شده است.

احداث جاده‌ها، از بین بردن جنگل‌ها و استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی در نواحی شهری و روستایی زاگرس، از دیگر عوامل انسانی تغییر شکل ناهمواری‌ها در زاگرس، طی پنجاه سال اخیر به شمار می‌رود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: طغیانی شدن رودها، از جمله عوامل طبیعی تغییردهنده زاگرس است.
گزینه «۳»: نوسانات آب و هوایی، از جمله عوامل طبیعی تغییردهنده زاگرس است.

گزینه «۴»: توفان‌ها و گرد غبار، از جمله عوامل طبیعی تغییردهنده زاگرس است.

(بغرافای ایران، بغرافای طبیعی ایران، صفحه ۲۷)

۱۱۲- گزینه «۱»

(مهمرب ابوالصنی)
الف) دو توده کوهستانی مهم، به نام‌های سهند و سبلان بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی، در منطقه کوهستانی آذربایجان واقع در منطقه کوهستانی شمالی وجود دارند.

ب) در کوه‌های شرق و جنوب شرقی، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را «ناهمواری‌های مریخی» و «کوه‌های مینیاتوری» هم می‌نامند.

ج) یکی از زیباترین پدیده‌های رشته کوه زاگرس واقع در منطقه کوهستانی غربی، گنبد‌های نمکی است.

د) در استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان در فاصله ناهمواری‌های مریخی تا دریای عمان در منطقه کوهستانی شرق و جنوب شرقی، چندین گل‌فشان وجود دارد که همانند چشمه‌های گلی می‌جوشد.

(بغرافای ایران، بغرافای طبیعی ایران، ترکیبی)

۱۱۳- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۹۸)

موقعیت مطلق عبارت است از محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی آن. موقعیت نسبی نیز، محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود است. در بین گزینه‌ها، عبارت گزینه «۲» بیانگر موقعیت مطلق است و سایر عبارات بیانگر موقعیت نسبی‌اند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۴)

۱۱۴- گزینه «۴»

(زهرا دامپار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ارتفاع کوه‌ها در بعضی جاها کمتر و در برخی مناطق بیشتر است. گزینه «۲»: ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی مربوط است.

گزینه «۳»: ناهمواری‌ها بعد از دوره کواترنر تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۱۵- گزینه «۳»

(علیرضا پدرازی)

موارد «الف» و «ب» هر دو در توصیف دریای خزر بیان شده‌اند. اما مورد «ج» به توصیف خلیج فارس می‌پردازد و مورد «د» ویژگی دریای عمان را بیان کرده است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه «۱»

(مبیه ممبیه)

تشریح موارد:

الف) چاله‌های بادی که عمق بعضی از آن‌ها در دشت لوت، به ۴۰ متر می‌رسد: اشکال کاوشی

ب) در ستون‌های سنگی، باد مواد نرم را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، با خود می‌برد: اشکال کاوشی

ج) در تپه‌های ماسه‌ای، بر اثر وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن، پدیده‌ای به وجود می‌آید که ارتفاع برخی از آن‌ها در لیبی تا ۳۰۰ متر می‌رسد: اشکال تراکمی

د) در دشت ریگی، وقتی سنگ‌های ریز توسط باد حمل می‌شود، سطوحی پر از قلوله‌سنگ باقی می‌ماند: اشکال کاوشی

(جغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۱۷- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

مناطق خشک مناطقی هستند که کمبود بارش دارند. به‌علاوه، بارندگی در این مناطق نامنظم است؛ به‌طوری که ممکن است چند سال هیچ بارشی صورت نگیرد و یا منطقه به‌طور ناگهانی با رگبارهای کوتاه‌مدت مواجه شود.

(جغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۱۱۸- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم، تیرماه)

بیابان‌های گرم عمدتاً در نواحی مجاور رأس‌السرطان و رأس‌الجدی (نواحی پرفشار) واقع شده‌اند. برخی مردم تصور می‌کنند که گرم‌ترین نواحی جهان در مجاورت خط استوا قرار دارد؛ زیرا این ناحیه بیشترین جذب و تابش خورشید را دریافت می‌کند؛ اما در سال ۱۹۱۳ میلادی دمای ۵۶/۷ درجه سانتی‌گراد برای دره مرگ در کالیفرنیا و در سال ۱۹۹۲ دمای ۵۸ درجه سانتی‌گراد برای العزیزیه واقع در کشور لیبی در صحرای بزرگ آفریقا به عنوان گرم‌ترین نقاط جهان ثبت شده است.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۲۳، ۲۶ و ۳۳)

۱۱۹- گزینه «۴»

(علیرضا پدرازی)

- موارد «ب» و «د» هر دو در اثر هوازدگی فیزیکی ایجاد می‌شوند. ترکیب شیمیایی سنگ‌ها تغییری نمی‌کند.

- موارد «ج» و «ه» هر دو در اثر هوازدگی زیستی ایجاد می‌شوند. (فعالیت‌های موجودات زنده موجب تغییرات در سنگ‌ها می‌شود).

- مورد «الف» مربوط به هوازدگی شیمیایی است.

(جغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۱۲۰- گزینه «۳»

(مهمرب ابوالحسنی)

بررسی عبارات گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است (هرچه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالا حرکت می‌کنیم، دمای هوا کمتر می‌شود) - درست است

گزینه «۲»: درست است - نادرست است (قطب جنوب مرکز پرفشار است)

گزینه «۳»: نادرست است (بارندگی در مناطق خشک نامنظم است؛ به طوری که ممکن است چند سال هیچ بارشی صورت نگیرد و یا منطقه به

طور ناگهانی با رگبارهای کوتاه‌مدت مواجه شود) - نادرست است (بیابان گبی، به دلیل دوری از منابع رطوبت شکل گرفته است)

گزینه «۴»: درست است - درست است

(جغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، ترکیبی)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه ۱»

وجود، وجه مشترک موجودات و ماهیت وجه اختصاصی آن‌هاست. این دو جنبه از موجودات، در ذهن مغایر با یکدیگرند اما در جهان خارج تفکیک‌ناپذیر می‌باشند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۲۲- گزینه ۴»

رابطه دو مفهوم «وجود» و «ماهیت» این گونه است که در حمل وجود بر هر ماهیتی، نیازمند دلیل هستیم و این دلیل ممکن است از طریق حس و تجربه شناسایی شود یا از طریق عقل محض. مانند حمل کاتب بر انسان که نیازمند دلیل است و کاتب ذاتی انسان به حساب نمی‌آید.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۲۳- گزینه ۳»

اگر وجود عین ماهیت یا جزء آن باشد، وجود هرگز از ماهیت جدا نشده و در نتیجه همه ماهیات ضرورتاً موجود می‌شدند.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: نفی و سلب وجود از ماهیت ممکن است.

گزینه ۲: «۲»: وقتی می‌گوییم هستی و چیستی دو جنبه از یک چیز هستند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک مفهوم‌اند.

گزینه ۴: «۴»: یکی از دلایل مغایرت وجود با ماهیت این است که اگر وجود عین ماهیت بود، همه ماهیت‌ها یک چیز می‌شدند. اما هم‌اکنون نمی‌توان گفت که همه ماهیات یک چیز هستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۲۴- گزینه ۴»

در تعریف گیاه، دقیقاً از جسم نامی یعنی رشدکننده یاد می‌شود. پس رابطه ضروری و وجوبی دارد. وجود برای انسان و جن، امکانی است. مربع باید شکل متساوی‌الاضلاع باشد، زیرا چهار ضلع مساوی دارد، پس وجوبی است. دایره هیچ ضلعی نمی‌تواند داشته باشد، پس وجود دایره چهارضلعی، امتناعی خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، یونان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۲۵- گزینه ۴»

نکته نخست آنکه ماهیت و چیستی یکی‌اند و تفاوت تنها در لفظ آن‌ها است؛ زیرا ماهیت، تعبیری عربی از چیستی است. نکته دوم آنکه چیستی و وجود، دو مفهوم‌اند نه دو مصداق. نکته سوم آنکه چیستی و وجود دو جزء از یک چیز نیستند، بنابراین، تقسیم‌هایی خارجی از آن چیز نخواهند بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۳)

۱۲۶- گزینه ۴»

حمل «الف» بر «ب» یعنی «ب الف است» و حملی که محمولش خود موضوع یا تعریف حقیقی و ذاتی موضوع یا از اجزای تعریفی (ذاتیات) موضوع باشد، بی‌نیاز از دلیل است و دیگر حمل‌ها همگی به دلیل نیاز دارند. بنابراین حمل «دارای اضلاع برابر» بر «لوزی»، حمل بی‌نیاز از دلیل است زیرا «دارای اضلاع برابر» جزء تعریف ذاتی لوزی است و اینکه «لوزی دارای

اضلاع برابر است» نیاز به دلیل ندارد. همچنین تعریف حقیقی «مربع»، «چهارضلعی دارای اضلاع برابر و زوایای قائمه» است و «مستطیل» که «چهارضلعی دارای زوایای قائمه» است، جزئی از تعریف آن محسوب می‌شود. بنابراین گزاره «مربع مستطیل است» نیاز به دلیل ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: قسمت اول نیاز به دلیل دارد زیرا گیاهان، جانداران غیرحساس هستند پس نمی‌توان حساس بودن را جزء ذات موجودات زنده در نظر گرفت. قسمت دوم به دلیل نیاز ندارد زیرا پرند بر اساس تعریفش نوعی حیوان (جسم نامی حساس) است و جسم نیز بر اساس تعریفش امری سه‌بعدی است. بنابراین «سه‌بعدی» را نیز می‌توان از اجزای تعریفی پرندگان به حساب آورد که بدون دلیل بر آن‌ها حمل می‌شود.

گزینه ۲: «۲»: اینکه «عدد گسسته است» بی‌نیاز از دلیل است زیرا تعریف عدد «مقدار ثابت گسسته» است. اما اینکه «مثلث سه‌گوش است» به دلیل نیاز دارد چون تعریف مثلث «شکل سه‌ضلعی» است، نه «شکل سه‌گوش».

گزینه ۳: «۳»: تصور بنا بر تعریف، «دانش بدون حکم» است بنابراین حمل «دانش» بر «تصور» بی‌نیاز از دلیل است. اما حمل آب بر بی‌رنگ، به دلیل نیاز دارد زیرا اگرچه آب بی‌رنگ است ولی هر بی‌رنگی آب نیست. مثلاً یخ و شیشه هم بی‌رنگ هستند. پس نمی‌توان بدون دلیل گفت «بی‌رنگ آب است».

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۲۷- گزینه ۱»

هرگاه مفهوم موضوع و محمول یکی باشد، حمل اولی ذاتی است (مانند: مربع شکل چهارضلعی است) و هرگاه مفهوم محمول غیر از موضوع باشد، حمل شایع صناعی است (مانند: انسان موجود است).

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۲۸- گزینه ۳»

نسبت یک محمول با موضوعی که ممتنع‌الوجود بالذات است، می‌تواند وجوبی و ضروری یا امتناعی باشد. مثلاً «شریک خداوند» ممتنع‌الوجود بالذات است و «شریک خداوند معدوم است» قضیه‌ای ضروری و قضیه «شریک خداوند موجود است» قضیه‌ای امتناعی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: اگر محمول، ذاتی موضوع باشد، حمل حتماً واجب است ولی برعکس این مطلب صحیح نیست. مثلاً حمل «دارای مجموع زوایای ۱۸۰ درجه» بر «مثلث» ضروری و واجب است در حالی که «دارای مجموع زوایای ۱۸۰ درجه» جزء تعریف مثلث نیست و ذاتی آن محسوب نمی‌شود (توجه کنید که در کتاب درسی مقصود از ذاتی، خود ذات یا اجزای تعریف حقیقی آن است ولی در فلسفه «ذاتی» معانی دیگری هم دارد که با آن‌ها کاری نداریم).

گزینه ۲: «۲»: محمول «سه‌ضلعی» با موضوع «مثلث» ذاتاً نسبت ضروری دارد ولی مثلث یک ممکن‌الوجود است و این‌طور نیست که همواره وجود داشته باشد.

گزینه ۴: «۴»: حمل «وجود» بر ممکنات حالت امکانی دارد ولی از جهت غیر (علت یا عدم علت) می‌تواند حالت وجوبی یا امتناعی هم داشته باشد. مثلاً «خورشید وجود دارد» حالت امکان ذاتی و وجوب بالغیر دارد.

(فلسفه دوازدهم، یونان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۲۹- گزینه ۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

میان موضوع و محمول قضیه ذکرشده، یعنی «پیروز بازی» و «بازنده مسابقه» نسبت امتناعی برقرار است چون کسی که در یک مسابقه پیروز شده باشد نمی‌تواند در همان مسابقه بازنده نیز باشد. بنابراین باید از میان گزینه‌ها، گزینه‌ای را برگزینیم که مفاهیم موجود در آن با هم یک قضیه امتناعی را تشکیل دهند که از میان گزینه‌های موجود، «دایره دارای ضلع» چنین خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دیو سه‌سر مفهومی امکانی است.

گزینه «۲»: تلخ شور امکانی است چون ممکن است یک چیز در آن واحد هم تلخ باشد و هم شور.

گزینه «۴»: سرخ و قرمز دو مفهومی هستند که یک معنا دارند. پس رابطه آن‌ها وجوبی است.

(فلسفه دوازدهم، پیمان مکملات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۰- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

اگر فردی بپرسد «این چیست؟»، بدین معناست که از وجود این چیز آگاه است اما از ماهیتش آگاه نیست. از سویی، وقتی کسی بپرسد «شفاف‌بودن این مایع از چیست؟»، در واقع می‌داند ماهیت آب مایع شفاف‌بودن است و تنها از چرایی شفافیتش می‌پرسد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۳)

منطق

۱۳۱- گزینه ۳»

(مهمر رشایی‌بقا)

در گزینه «۱» عبارت «عکس گرفت» می‌تواند به معنای دریافت عکس یا انداختن عکس باشد. در گزینه «۲» عبارت «همراه» می‌تواند به معنای شخصی که همراهی می‌کند یا تلفن همراه باشد. در گزینه «۴» عبارت «داد» می‌تواند به معنای «فریاد زدن» یا «عدالت» باشد. گزینه «۳» دارای مغالطه ابهام در مرجع ضمیر است. زیرا معلوم نیست که حسن در مصاحبه قبول شده است، یا دوستش.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷)

۱۳۲- گزینه ۴»

(همیر سوربان)

حرف «یا» در عبارت «مرغ یا دجاج» می‌تواند منجر به مغالطه اشتراک لفظ شود زیرا اگر مقصود از آن «یا» انفصال باشد، مرغ و دجاج باید دو غذای متفاوت باشند ولی اگر مقصود از آن «یا» بیانی باشد، یعنی دجاج نام دیگر مرغ است (مرغ یا همان دجاج). پس «یا» دو معنای مختلف دارد و مشترک لفظی است و ممکن است مخاطب متوجه نشود کدام معنا موردنظر بوده است. البته کسی که معنای «دجاج» را بداند طبعاً دچار مغالطه نمی‌شود، ولی چون این کلمه عربی است، برای برخی از فارسی‌زبانان ناآشناست و نمی‌توان گفت هیچ کس دچار مغالطه نخواهد شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه، در ابتدای جمله «شور» ناظر به ویژگی شوری در جهان خارج و ناظر به واقعیت است، اما در بار دوم که تکرار شده، ناظر به خود کلمه «شور» در ساحت لفظ است و بنابراین این‌جا با دو منظور از این کلمه روبه‌رو هستیم نه این که شور دو معنا داشته باشد که بخواهد به اشتراک لفظ بینجامد.

گزینه «۲»: مغالطه «توسل به معنای ظاهری» است، زیرا دلالت «سیر» در عبارت اول مطابقی است ولی در عبارت دوم التزامی (کنایه از احساس بی‌نیازی نسبت به مال مردم) است.

گزینه «۳»: «غذای الهی» غلط املائی دارد و باید به صورت «قضای الهی» نوشته شود. بنابراین مغالطه اشتراک لفظ محتمل نیست، زیرا در اشتراک لفظ باید دو کلمه ظاهری مشترک داشته باشند؛ یعنی هم‌شکل و هم‌آوا باشند.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۱۳۳- گزینه ۳»

(علی معزی)

گزینه «۳» به ترتیب: مطابقی - التزامی - تضمینی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» به ترتیب: مطابقی - مطابقی - التزامی

گزینه «۲» به ترتیب: التزامی - التزامی - مطابقی

گزینه «۴» به ترتیب: التزامی - مطابقی - مطابقی

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۳۴- گزینه ۲»

(مهرشار عباسی)

این عبارت نشان‌دهنده مغالطه ناشی از جابه‌جایی دلالت تضمینی با دلالت مطابقی است که در واژه «دست» می‌باشد که نحوه دلالت لفظ بر معنا در جملات باعث مغالطه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه می‌تواند منجر به مغالطه نگارشی کلمات شود. به این صورت که جمله به دو شکل: (۱) دختر بچهٔ ربوده‌شده، توسط عمویش نجات پیدا کرد و (۲) دختر بچهٔ ربوده‌شده توسط عمویش، نجات پیدا کرد.

گزینه «۳»: در این گزینه شاهد یک جملهٔ صحیح و بدون مغالطه‌ایم.

گزینه «۴»: ضمیر «ش» در کلمهٔ «مادرش» و همچنین ضمیر «او» در این گزینه مبهم است و در نتیجه می‌تواند منجر به مغالطه ابهام در مرجع ضمیر شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۱۳۵- گزینه ۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

به‌کاربردن دلالت مطابقی به جای دلالت تضمینی و التزامی، به خطایی منتهی می‌شود که آن را مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری می‌نامند. در این نوع مغالطه معنای اصلی را با معانی فرعی لفظ واحد اشتباه می‌گیرند. البته نمی‌شود به صورت مطلق گفت که هرگاه دلالت‌های مختلف یک لفظ را به جای یک‌دیگر به کار بردیم این مغالطه رخ خواهد داد، چون که به‌کاربردن دلالت تضمینی به جای التزامی یا التزامی به جای تضمینی به مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری منجر نمی‌شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۳۶- گزینه ۲»

(علیرضا نصیری)

در بیت مطرح‌شده در صورت سؤال، کلمات «دل» و «ابروان» در دلالت التزامی به کار رفته‌اند، چون دارای آرایهٔ مجاز هستند. سایر کلمات نیز دلالت مطابقی دارند. اما در این بیت دلالت تضمینی به چشم نمی‌خورد. بنابراین در میان گزینه‌ها، گزینه‌ای جواب صحیح این تست خواهد بود که دلالت تضمینی داشته باشد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لفظ «مدرسه» در این گزینه دلالت مطابقی دارد چون منظور از «مدیر مدرسه» کسی است که کل نهادی به نام مدرسه را مدیریت می‌کند و چون این لفظ بر معنای حقیقی آن دلالت می‌کند، پس دلالتش مطابقی است.

گزینه «۲»: از عبارت مطرح‌شده در این گزینه به نظر می‌رسد که طبیعتاً مشت باید به بخشی از شکم خورده باشد نه کل آن؛ بنابراین دلالت «شکم» در این جمله، دلالت تضمینی است.

گزینه «۳»: در این جا کلمه «حرف» مجاز از سخن است و بنابراین دلالت التزامی دارد.

گزینه «۴»: در این جا کلمه «نگین» مجاز از انگشتر است و بنابراین دلالت التزامی دارد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۳۷- گزینه «۱»

چون همه قوانین کتابت و نگارش رعایت شده و علامت ویرگول هم در جای درستی است، بنابراین این گزینه منجر به مغالطه نخواهد شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این جمله را می‌توان به دو صورت نوشت: (۱) به نظر حامد، احمدی دانشجوی خوبی است و (۲) به نظر، حامد احمدی دانشجوی خوبی است.

گزینه «۳»: این جمله را می‌توان به دو صورت نوشت: (۱) یک کنفرانس علمی در مورد حفاری چاه‌های نفت، در شهر بوشهر برگزار می‌شود و (۲) یک کنفرانس علمی در مورد حفاری چاه‌های نفت در شهر بوشهر، برگزار می‌شود.

گزینه «۴»: به خاطر نبود ویرگول، معلوم نیست که گنجینه توسط هوشنگ پنهان شده، یا توسط هوشنگ پیدا شده است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۶)

۱۳۸- گزینه «۳»

در گزینه «۳» امکان مغالطه اشتراک لفظ در واژه «نمی‌توانی» وجود دارد. ۱- نمی‌توانی به معنای اجازه نداری ۲- نمی‌توانی به معنای قادر نیستی. بنابراین در این گزینه امکان بروز مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پدر خودش را گفته یا پدر شنونده را؟

گزینه «۲»: اسب خودش را افسار کرده یا اسب آن مرد را؟

گزینه «۴»: فاطمه پرتلاش است یا دوستش؟

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۷)

۱۳۹- گزینه «۲»

در عبارت «گنج پنهان شده در نهایت توسط حامد پیدا شد» با اضافه شدن قید «در نهایت» امکان برداشت دیگری با تغییر علائم سجاوندی وجود ندارد و از این عبارت یک برداشت می‌شود داشت و آن این است که حامد کاشف گنج است.

اما اگر جمله اینگونه بود که «گنج پنهان شده توسط حامد پیدا شد» با تغییر جایگاه «،» در جمله می‌توانستیم به دو صورت آن را بخوانیم: ۱- گنج پنهان شده توسط حامد، پیدا شد. ۲- گنج پنهان شده، توسط حامد پیدا شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه «ملک» می‌تواند در این عبارت با حرکت‌گذاری‌های مختلف معانی مختلف پیدا کند: ۱- مُلک ایران (سرزمین ایران) ۲- مِلک ایران (داریابی ایران)

گزینه «۳»: حرکت‌گذاری مختلف واژه «ملک»: ۱- مِلک سبا (پادشاه سبا) ۲- مُلک سبا (سرزمین سبا)

گزینه «۴»: استاد راهنمای او محقق فلسفه، مسیحی است یا استاد راهنمای او محقق فلسفه مسیحیت است. (عدم رعایت علائم سجاوندی منجر به برداشت‌های مختلف شده است.)

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۶)

۱۴۰- گزینه «۳»

عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی، حرکات کلمات و دیکته باعث ایجاد مغالطه شیوه نگارشی کلمات می‌شود. مثال: پدر احمد آمد.

۱- پدر، احمد آمد.

۲- پدر احمد، آمد.

استفاده از کلمات دو پهلو می‌تواند منشأ ایجاد مغالطه ابهام در عبارت شود. مثال: هندوانه‌ای مثل قند خریدم.

۱- سفید مثل قند

۲- شیرین مثل قند

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه «۳»

عبارت «معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است» به معنی این است که شرط شناخت «وجود مستقل از ذهن»، امکان شناخت آن می‌باشد و انسان تا امکان شناختن چیزی را نداشته باشد، نمی‌تواند آن را بشناسد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۱۴۲- گزینه «۴»

گزینه چهارم یک پرسش معرفت‌شناسانه است که در واقع ریشه‌ای‌ترین بخش فلسفه محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چون فقط موضوع انسان است، مبنایی‌تر و کلی‌تر از سایر گزینه‌ها نیست.

گزینه «۲»: چون درباره ماهیت حکومت است، از مبنایی‌ترین و کلی‌ترین پرسش‌ها نیست.

گزینه «۳»: چون درباره ماهیت اخلاق در انسان است، از مبنایی‌ترین و کلی‌ترین سؤال‌ها نیست.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۲)

۱۴۳- گزینه «۳»

بنیادین‌ترین پرسش‌های فلسفی مربوط به بخش ریشه‌ای آن می‌شوند که عبارت‌اند از پرسش‌های هستی‌شناسانه و معرفت‌شناسانه، اما موضوعات و پرسش‌های مطرح‌شده در فلسفه‌های مضاف، در آن سطح از کلی‌بودن و بنیادین‌بودن قرار ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فلسفه‌های مضاف میان فلسفه و علوم خاص نقش پل ارتباطی را بازی می‌کنند.

گزینه «۲»: اگر بخواهیم مکتب فکری را بهتر و عمیق‌تر درک کنیم باید به سراغ سرچشمه آن مکتب یا همان فلسفه‌های برویم که آن مکتب فکری از آن تغذیه می‌کند.

گزینه «۳»: عقیده‌های مختلف در بخش ریشه‌های فلسفه منجر به شکل‌گیری فلسفه‌های مضاف و نظریات مختلف در علوم می‌شود. مثلاً کسی که وجود غیرمادی را نفی می‌کند، برای انسان نیز قائل به نفس مجرد نخواهد بود.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۴ و ۱۵)

۱۴۴- گزینه «۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

فیلسوفان مغالطاتی که در اندیشه‌های رایج جامعه و دیگر اندیشمندان و یا حتی فیلسوفان دیگر وجود دارد را بیان می‌کنند و به آن‌ها اشاره می‌کنند تا با شناساندن آن‌ها به مردم از آن‌ها جلوگیری کنند، نه این‌که خودشان نیز دست به مغالطه بزنند. ضمناً این عبارت مربوط به «دوری از مغالطه‌ها» یکی دیگر از فواید تفکر فلسفی است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۴۵- گزینه «۲»

(همیر سوربان)

از آنجا که این قبیل عقاید و افکار (عقاید نادرست رایج) مورد پذیرش مردم است، در ابتدا مردم سخن این متفکران را نمی‌پذیرند و حتی دیدگاه آن متفکران را باطل و انحرافی می‌نامند (اثر معکوس). البته، استقامت و پایداری متفکران حق طلب و دلسوز، بالاخره مؤثر واقع می‌شود و باطل بودن آن افکار و عقاید، با درخشش حقیقت، به تدریج نمایان می‌گردد (اتمام حجت) و بسیاری از مردم عقاید باطل خود را کنار می‌گذارند و به حقیقت رو می‌آورند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درک بخشی از معنای زندگی از روی باورها مستلزم به خوبی تحلیل کردن باورهاست و نهایتاً منجر به حدس‌زدن اهداف (معنای زندگی) می‌شود. بنابراین نمی‌توان گفت با شناسایی باورها، درک بخشی از معنای زندگی قطعی است.

گزینه «۳»: فیلسوف نیز ممکن است پاسخ نادرست بدهد ولی تفاوت او در این است که او اولاً به نحو جدی به این مسائل می‌اندیشد و ثانیاً از روش درست استفاده می‌کند.

گزینه «۴»: فیلسوفان با استفاده از منطق می‌کوشند با کاستن از مغالطه‌ها (نه پاکسازی کامل)، فهم درستی از حقایق، ارائه دهند. طبیعتاً کوشش آن‌ها ممکن است گاهی به نتیجه نهایی نرسد و دچار مغالطه شوند و به حقیقت نرسند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۴۶- گزینه «۲»

(هسین آفونری، راهنمایی)

اثبات موضوع هر علمی، در خود آن علم رخ نمی‌دهد بلکه در علم والا تر، یعنی فلسفه رخ می‌دهد. مثلاً موضوع فیزیک کلاسیک را می‌توان حرکت اجسام دانست؛ بر این پایه، اصل «حرکت» و آن‌که آیا در جهان خارج حرکتی وجود دارد یا نه در خود آن دانش نیست بلکه در فلسفه فیزیک است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یک فلسفه مضاف می‌تواند بر چند علم و دانش تأثیرگذار باشد، مثلاً فلسفه حقوق می‌تواند بر علم حقوق و علم سیاست تأثیر بگذارد.

گزینه «۳»: ممکن است در مواردی، روش فلسفه مضاف که عقلانی است با خود آن علم یکسان باشد؛ مثل ریاضی و فلسفه ریاضی که روش هر دو عقلی است.

گزینه «۴»: مسئله اصالت جامعه یا فرد در فلسفه علوم اجتماعی مورد بحث قرار می‌گیرد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۴۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

همه ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم. ما با همین باورها زندگی می‌کنیم و بر اساس آن‌ها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم. شاید دلایل برخی از این باورها را بدانیم و برای برخی هم دلیلی نداشته باشیم و صرفاً طبق عادت آن‌ها را قبول کرده باشیم.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۴۸- گزینه «۳»

(پوار پانکرل)

افراد درون غار نمادی از مردمی هستند که عادت به عقاید تقلیدی کرده‌اند اما در نهایت به سخن فیلسوف اعتنا می‌کنند. دقت کنید که افراد درون غار در ابتدا شخص هدایت‌کننده را مسخره می‌کنند و به سخنان او می‌خندند اما در نهایت فیلسوف یا همان شخص آزادشده با استقامت و پایداری و دلسوزی حقیقت را به تدریج برای آن‌ها نمایان می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عالم درون غار نمادی از عالم مادی و محسوس است؛ نه نامحسوس. گزینه «۲»: عالم بیرون از غار نمادی از عالم معقول و نامحسوس است؛ نه محسوس.

گزینه «۴»: زنجیرها نمادی از عقاید تقلیدی، متعصبانه و باورهای نامعقول میان مردم است؛ نه معقول.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۴۹- گزینه «۴»

(پوار پانکرل)

کامل‌ترین تبیین از این گفته ارسطو، گزینه «۴» است که به اصل «استقلال در اندیشه» اشاره کرده است. گزینه‌های «۱» و «۳» نیز با وجود این که به عبارت مطرح‌شده مرتبط هستند و درست‌اند اما تبیین کامل‌تر، همان تبیین موجود در گزینه «۴» است.

گزینه «۲» هم مربوط به استقلال در اندیشه است ولی تبیین کامل و مستقیمی نمی‌باشد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

۱۵۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در ذیل بخش‌هایی از عادت‌های غیرمنطقی در کتاب آمده است که اندیشمندان با افکار بدون پشتوانه عقلی که در جامعه رایج است مخالفت می‌کنند و در ابتدا با عدم پذیرش مردم مواجه و منحرف نامیده می‌شوند. اما پس از مدتی مردم به درستی عقاید آن‌ها می‌رسند و آن‌ها را تصدیق می‌کنند. ماجرای گالیله نیز مشابه همین امر است. پس بیشترین تناسب را با این بخش دارد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۱»

(مهری ضیائی)

- این کسب و کار شخصی است چراکه متعلق به یک شخص است.
- این کسب و کار تعاونی است زیرا با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل شده و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک کرده است.
- این مؤسسه، یک مؤسسه غیرانتفاعی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری (توسعه علمی منطقه) شکل گرفته است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۱۵۲- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

عده خاصی از افراد می‌توانند یک کسب و کار جدید را راه‌اندازی کنند. کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد و همچنین ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کند (نوآوری).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صرف تولید کالا و خدمات، فرد را کارآفرین نمی‌کند، بلکه کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطر پذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند.

گزینه «۲»: کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کمتر یا عدم موفقیت روبرو شود.

گزینه «۴»: صرف تخصص سبب کارآفرینی نمی‌شود.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۵۳- گزینه «۲»

(مهری کاروان)

الف) توجه به هزینه‌های هدررفته

ب) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

پ) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

ت) بی‌سبری زیاد

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۳۱)

۱۵۴- گزینه «۳»

(کنکور قاج از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

تیزبین	فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.
نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
ریسک‌پذیر	پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند؛ اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
سازمان‌دهنده	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۵۵- گزینه «۲»

(آفرین ساپری)

الف) ابتدا باید بودجه فروشگاه را مشخص کنیم. با توجه به نقاط برخورد خط بودجه با محورهای افقی یا عمودی به راحتی می‌توانیم میزان بودجه را حساب کنیم. اگر فروشگاه تمامی بودجه خود را به خرید شیر اختصاص دهد می‌تواند ۶۰۰۰ کیلو شیر خریداری کند، با توجه به اینکه قیمت هر کیلو شیر ۴ هزار تومان است، بودجه فروشگاه برابر است با:

$$\text{تومان } ۴۰۰۰ \times ۴۰۰۰ = ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ = \text{میزان بودجه فروشگاه}$$

در نقطه الف، فروشگاه روی خط قید بودجه قرار دارد، یعنی همه بودجه خود معادل ۲۴ میلیون تومان را خرج می‌کند و هیچ پس‌اندازی نخواهد داشت. حال باید ببینیم با انتخاب نقطه ب، چه مقدار از بودجه فروشگاه خرج می‌شود:

$$(۱۷۵۰ \times ۳۰۰۰) + (۴۰۰۰ \times ۴۰۰۰) = \text{میزان بودجه صرف شده در نقطه «ب»}$$

$$\text{تومان } ۲۱,۲۵۰,۰۰۰$$

حالا این مبلغ را از کل بودجه کم می‌کنیم تا متوجه شویم که فروشگاه چقدر پس‌انداز می‌کند:

$$۲۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۱,۲۵۰,۰۰۰ = ۲,۷۵۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

$$۲,۷۵۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۲۷,۵۰۰,۰۰۰ \text{ ریال}$$

ب) برای به‌دست آوردن میزان ماست خریداری شده در نقطه «ج» باید از فرمول زیر استفاده کنیم:

(قیمت ماست \times مقدار ماست) + (قیمت شیر \times مقدار شیر) = کل بودجه

$$\Rightarrow ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = (۵۲۵۰ \times ۴۰۰۰) + (۳۰۰۰ \times \text{مقدار ماست})$$

$$= ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۱,۰۰۰,۰۰۰ + (۳۰۰۰ \times \text{مقدار ماست})$$

$$\text{سطح ملست } ۱۰۰۰ = \frac{۳,۰۰۰,۰۰۰}{۳۰۰۰} = \frac{۲۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۱,۰۰۰,۰۰۰}{۳۰۰۰} = \text{مقدار ملست}$$

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۵۶- گزینه «۱»

(آفرین ساپری)

قبل از هر تصمیمی در انتخاب کسب و کار، قوانینی باید رعایت شود، این قوانین به ترتیب عبارت‌اند از:

* قانون اول: منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آنها کمیاب‌اند!

(اقتصاددانان منابع تولید را به‌طور کلی در سه دسته طبقه‌بندی می‌کنند: منابع طبیعی (زمین)، نیروی کار و سرمایه

نکته: پول داخل جیب‌تان، مهم‌ترین منبعی است که در اختیار دارید و باید آن را مدیریت کنید. این منبع هرچند یک منبع تولیدی نیست، اما امکانی است که در اختیار شما قرار دارد.)

* قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید!

* قانون سوم: قید بودجه خود را ترسیم کنید!

* قانون چهارم: هزینه‌های هدررفته را فراموش کنید!

* قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید!

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

۱۵۷- گزینه «۳»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

میلیون تومان $= 60 = 300 \times \frac{20}{100}$ = سود سالیانه خرید و فروش وسایل ورزشی

$= \frac{102}{2}$ = سود سالیانه راه اندازی یک کارگاه کوچک وسایل آزمایشگاهی

میلیون تومان = ۵۱

میلیون تومان $= 54 = 300 \times \frac{18}{100}$ = سود سالیانه سپرده گذاری در بانک

میلیون تومان $= 84 = 7 \times 12$ = سود سالیانه سرمایه گذاری در بازار بورس

در نتیجه سرمایه گذاری در بازار بورس بهترین و سودآورترین انتخاب است.

منافع بهترین انتخاب بعدی که خرید و فروش وسایل ورزشی (با سود سالیانه

۶۰ میلیون تومان) است؛ ولی فرد از آن صرف نظر کرده است، هزینه فرصت

انتخاب فرد محسوب می شود.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه های ۲۵ و ۲۶)

۱۵۸- گزینه «۲»

(امسان عالی نژاد)

میلیون ریال $= 48$ = اجاره سالیانه کارگاه

میلیون ریال $= 384 = 8 \times 48$ = هزینه خرید سالیانه ماشین آلات

نکته: هزینه خرید ماشین فرزند مدیر کارخانه، جزو هزینه های تولید بنگاه

نیست.

میلیون ریال $= 192 = 4 \times 48$ = هزینه سالیانه خرید مواد اولیه

میلیون ریال $= 2,304 = 12 \times 192$ = درآمد سالیانه حاصل از فروش محصولات

میلیون ریال $= 180$ = مجموع حقوق سالیانه پرداختی

میلیون ریال $= 120 = 10 \times 12$ = هزینه فرصت سالیانه

مجموع هزینه های سالیانه کارگاه با احتساب هزینه فرصت

میلیون ریال $= 924 = 48 + 384 + 192 + 180 + 120$

(مجموع هزینه های مستقیم و هزینه فرصت) - درآمد = سود یا زیان اقتصادی

میلیون ریال $= 1,380 = 2,304 - 924$

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۳۳)

۱۵۹- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

منابع کمیاب	گزاره
منابع طبیعی (زمین)	باغچه خانه که در آن سبزی کاشته اید.
سرمایه فیزیکی	ابزارآلات باغبانی که از آن ها استفاده می کنید.
نیروی کار	باغبانی که برای هرس کردن درختان باغچه استخدام می کنید.
سرمایه انسانی	علم و دانشی که در مدرسه کسب می کنید.
منابع طبیعی (زمین)	کود طبیعی و آبی که برای باغچه استفاده می کنید.
سرمایه انسانی	مهارتی که برای فروش بخشی از سبزیجات باغچه به همسایگان به کار می گیرید.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه های ۲۴ و ۳۲)

۱۶۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

(الف)

سود سالیانه شرکت \times درصد مالکیت فرد از شرکت = میزان سود فرد

$$50 = x \times 250 \Rightarrow x = \frac{50}{250} = 0.2$$

درصد $= 20$ = درصد مالکیت فرد از شرکت \Rightarrow

(ب)

ارزش کل سهام شرکت = $\frac{\text{تعداد سهم های ارائه شده توسط شرکت}}{\text{ارزش هر سهم}}$

$$= \frac{550}{10} = 55 \text{ عدد}$$

(ج)

$\times 100 = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{ارزش کل سهام شرکت}}$ درصد مالکیت فرد در شرکت

$$20 = \frac{x}{550} \times 100 \Rightarrow x = \frac{550 \times 20}{100} = 110 \text{ میلیون ریال}$$

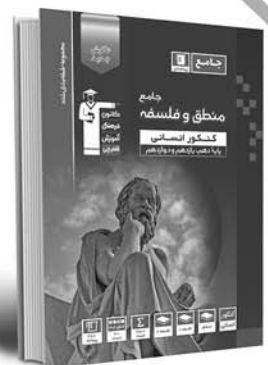
(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمانانای تهرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

AzmonVIP

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۴ آبان

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سجاد محمدنژاد، فاطمه راسخ، حمید گنجی، امیرمحمد علی‌دادی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۲

(ممید اصفهانی)

در متن ذکر شده است که هیولای داستان فرانکشتاین در برخی روایت‌ها به توجیه علت رفتارهای خود پرداخته است. این یعنی داستان نویسان و راویان، ممکن است آشکار یا پنهان به توجیه رفتارهای شخصیت‌های داستان‌ها بپردازند. بررسی دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: سرنوشت فرانکشتاین در متن، مطابق این عبارت است: نویسنده هدفی داشته و برداشت مخاطب چیز دیگر بوده است.

گزینه ۳: «۳»: این عبارت ناظر است به عبارت «اوج داستان همین است که با همین غیبت دهشت‌انگیز پایان می‌گیرد» در متن.

گزینه ۴: «۴»: طبق متن، هیولای فرانکشتاین دقیقاً به دلیل طرد شدن از سوی جمع به رفتارهای شرورانه روی آورده است.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۲

(ممید اصفهانی)

پاسخ به پرسش «هیولای داستان فرانکشتاین، خباثت خود را ناشی از چه می‌دانست؟» بر اساس متن ممکن است: جمله‌ی «من شرور و خبیثم، چون بدبختم» جمله‌ای است از زبان هیولای داستان. اما متن پاسخ دو پرسش دیگر را نداده است. در متن، از «انتساب نگارش بخش‌هایی از رمان فرانکشتاین به همسر «مری شلی» گفته شده اما علت آن معلوم نشده است. همچنین از تقلید از «مری شلی» نیز می‌خوانیم: «رمان مری شلی را که سرچشمه‌ی تقلید دیگر رمان‌نویسان نیز بوده است» اما که «چه کسانی» مقلد او بوده‌اند معلوم نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۴

(ممید اصفهانی)

این که انسان می‌خواهد خدایی کند اما نمی‌تواند و مخلوق او از خالقش پیشی می‌گیرد، نمونه‌ای است از این که شاگرد، بخواهد کار را از استاد بیشتر پیش ببرد و شکست بخورد. این همان مفهوم فوت کوزه‌گری را به یاد می‌آورد که شاگرد فوت پایانی را از استاد نیاموخته و سراسر شکست خورده بود.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۴

(ممید اصفهانی)

در متن صورت سؤال، از تضاد این که زایش‌گری امری زنانه است، با فرانکشتاین که مردی پیشرو است، نتیجه گرفته شده است که نویسندگی داستان زن است. این نکته، این پیشفرض را در خود دارد که پیشرفت‌های فنی، از اسطوره‌های مردانگی است.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۲

(ممید اصفهانی)

«قلم‌زنی» ساختار «قلم + زن + ی» دارد که «اسم + بن مضارع (بزن) + ی (وند)» است. این ساختار در «هواگیری: هوا + گیر (بگیر) + ی» هم هست. ساختار دیگر واژه‌ها:

کم‌پیدایی: کم (قید / صفت) + پیدا (صفت) + ی (میانجی) + ی (وند)
ناجوانمردی: نا (وند) + جوان (صفت) + مرد (اسم / صفت) + ی
آهن‌گری: آهن (اسم) + گر (وند) + ی (وند)

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۲

(ممید اصفهانی)

«اصلی» در متن مفهوم «اصل بودن» دارد. «اخلاقی» نیز مرتبط با «اخلاق» است. «بی‌نواپی» نیز «بی‌نوا بودن» است ولی «موجود فرمانبرداری» یعنی «یک موجود فرمانبردار». «نتیتی» نیز در متن یعنی «یک نیت». این «ی» را «ی نکره» می‌نامند.

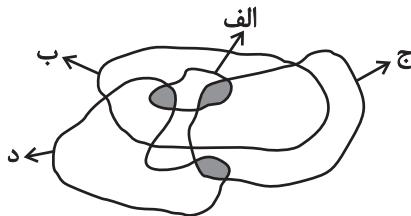
(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۲

(سیار ممید نزار)

کلی‌ترین حالت را در نظر می‌گیریم که در آن «الف»ها همه «ب» هستند و هیچ «ب» نیست که همزمان «ج» و «د» باشد:

واضح است که ممکن است دسته‌های «ج» و «د» خارج از «ب» در قسمت رنگ‌شده عضو مشترک داشته باشند یا نداشته باشند. بنابراین گزینه‌های «۱» و «۳» هیچ یک قطعیت ندارد. همچنین دو ناحیه‌ی رنگ‌شده در درون دسته‌ی «الف»، جایی است که ممکن است «همزمان «الف» و «ب» و «ج» یا «همزمان «الف» و «ب» و «د»» باشد. بنابراین گزینه‌ی «۴» نیز درست نیست. اما واضح است که هیچ «الف» نیست که همزمان هم «ج» باشد و هم «د»:

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۱

(ممید اصفهانی)

دی‌ماه سی روز دارد، ولی در متن گزینه‌ی پاسخ، تاریخ اخذ مدرک روز سی‌ویکم این ماه ذکر شده است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۳»

(امیرمهم علیداری)

می‌دانیم بین ورزشکار سوری و ورزشکار برزیلی، دقیقاً دو ورزشکار دیگر قرار گرفته‌اند. پس ممکن است این دو ورزشکار در رتبه‌های «اول و چهارم» یا «دوم و پنجم» باشند. این تنها چیزی است که ما می‌دانیم و همین برای ردّ گزینه‌های غیرپاسخ کافی است. در گزینه‌ی «۱» ورزشکار سوری سوم است، و در گزینه‌های «۲» و «۴» بین ورزشکارهای سوری و برزیلی فاصله‌ی دو نفره رعایت نشده است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۳»

(امیرمهم علیداری)

سمیرا می‌گوید سیما شیشه را شکسته است. اگر چنین باشد، هم سیما دروغگوست که گفته است شیشه را شکسته است، هم مینا و هم مونا. اما اگر سمیرا دروغگو باشد و خودش شیشه را شکسته باشد، هم مینا و هم مونا و هم سیما راستگو خواهند بود که با شرط صورت سؤال که می‌گوید تنها یک نفر دروغ می‌گوید، سازگار است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۳»

(امیرمهم علیداری)

عدد تعداد کتاب‌های رضا و حسین عددی زوج است. پس عدد مجموع تعداد کتاب‌های ایشان هم عددی زوج است. پس عدد تعداد کتاب‌های محمد، «سیزده منهای عددی زوج»، عددی فرد است. حال، حاصل جمع تعداد کتاب‌های محمد و حسین خواسته شده است که جمع عددی فرد و عددی زوج است، که قطعاً عددی فرد است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

هر سال عادی ۳۶۵ روز دارد که ۵۲ هفته و ۱ روز است:

$$۳۶۵ = (۵۲ \times ۷) + ۱$$

این یعنی روز اول سال عادی در هفته، باید همان روز پایانی سال در هفته باشد. در گزینه «۱» چنین اتفاقی افتاده است.

هر بهار ۹۳ روز دارد، پس از روز نخست تابستان تا پایان سال، $۳۶۵ - ۹۳ = ۲۷۲$ روز است که معادل ۳۸ هفته و ۶ روز است:

$$۲۷۲ = (۳۸ \times ۷) + ۶$$

این یعنی اگر سال کبیسه نباشد، روز پایان زمستان در هفته دقیقاً شش روز پس از روز آغاز تابستان (یا به عبارتی دو روز قبل) است.

هر تابستان نیز ۹۳ روز دارد. پس از روز نخست پاییز تا انتهای سال عادی، $۳۶۵ - ۹۳ - ۹۳ = ۱۷۹$ روز است که معادل است با ۲۵ هفته و ۴ روز.

$$۱۷۹ = (۲۵ \times ۷) + ۴$$

این یعنی در سال معمولی، روز نخست پاییز در هفته سه روز قبل از روز آخر زمستان (یا به عبارتی چهار روز بعد از آن) است.

حال زمستان عادی دو ماه سی روزه و یک ماه بیست و نه روزه دارد، که یعنی $۸۹ = (۱ \times ۲۹) + (۲ \times ۳۰)$ روز معادل ۱۲ هفته و پنج روز:

$$۸۹ = (۱۲ \times ۷) + ۵$$

و این یعنی در سال عادی، روز نخست زمستان در هفته، سه روز بعد از روز آخر زمستان در هفته است. در گزینه «۴» روز آغاز زمستان یکشنبه و روز پایان آن جمعه است، این یعنی اسفندماه در این سال یک روز اضافه داشته است.

(هوش ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

الف) ساعت پنج و چهل و چهار دقیقه عصر فردا در مقیاس ۲۴ ساعته:

$$۵:۴۴' + ۱۲:۰۰' = ۱۷:۴۴'$$

سه ساعت و دو دقیقه قبل از آن:

$$۱۷:۴۴' - ۳:۰۲' = ۱۴:۴۲'$$

هفده ساعت و بیست و چهار دقیقه پس از آن:

$$۱۴:۴۲' + ۱۷:۲۴' = ۳۱:۶۶' = ۳۲:۰۶'$$

ساعت پس فردا:

$$۳۲:۰۶' - ۲۴:۰۰' = ۰۸:۰۶'$$

ب)

ساعت نه و ده دقیقه فردا شب در مقیاس ۲۴ ساعته:

$$۹:۱۰' + ۱۲:۰۰' = ۲۱:۱۰'$$

$$۲۱:۱۰' - ۰۰:۱۳' = ۲۰:۵۷'$$

سیزده دقیقه قبل از آن:

$$۲۰:۵۷' + ۴:۰۵' = ۲۵:۰۲'$$

چهار ساعت و پنج دقیقه بعد از آن:

$$۲۵:۰۲' - ۲۴:۰۰' = ۱:۰۲'$$

ساعت پس فردا:

$$۰۸:۰۶' - ۱:۰۲' = ۰۷:۰۴'$$

ج) اختلاف خواسته شده:

(هوش منطقی ریاضی)